

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2005-2006

21 JUNI 2006

MINDERHEDENBELEIDSPAN 2006-2009

INHOUD

DEEL I

<i>Situering</i>	6
<i>Visie</i>	8
<i>Missie</i>	8
<i>Hefbomen</i>	9
Hefboom 1. Er is een integraal en gecoördineerd beleid dat over de nodige middelen beschikt	10
OD 1 : De VGC voert een integraal en gecoördineerd beleid over alle beleidsdomeinen heen	10
Hefboom 2. Er is structurele betrokkenheid van de etnisch-culturele minderheden en strategische partners bij het beleid	11
OD 2 : Etnisch-culturele minderheden worden structureel betrokken bij de totstandkoming, opvolging, evaluatie en bijsturing van het beleid	11
OD 3 : De VGC betreft strategische partners die vanuit de Vlaamse overheid een opdracht hebben inzake minderhedenbeleid in Brussel, structureel bij dat beleid	12
Hefboom 3. Er is een expliciete voorbeeldfunctie van de VGC	12
OD 4 : De VGC integreert diversiteit in haar communicatie	12
OD 5 : De VGC werkt aan de interculturalisering van de interne organisatie	13
<i>Doelstellingen</i>	14
Inleiding	14
Strategische doelstelling 1 :.....	19
Het realiseren van evenredige participatie en empowerment van de etnisch-culturele minderheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	19
OD 1 : De VGC stimuleert de emancipatie en participatie van etnisch-culturele minderheden op alle vlakken van het maatschappelijk leven	20
OD 2 : De VGC biedt kansen aan etnisch-culturele minderheden om het nederlands te leren en te gebruiken	23
OD 3 : Het Nederlandstalig onderwijs in het BHG biedt gelijke onderwijskansen voor etnisch-culturele minderheden	25
OD 4 : De VGC streeft naar de interculturalisering van het jeugd-, sport- en cultuuraanbod	27
OD 5 : de VGC bevordert de interculturalisering van welzijns- en gezondheidsinstellingen.....	32
OD 6 : DE VGC stimuleert – via haar bevoegdheid opleiding tot werken – diversiteit en evenredige arbeidsdeelname van etnisch-culturele minderheden	34

Strategische doelstelling 2 :	37
Het bevorderen van samenleven in diversiteit	37
OD 7 : De VGC investeert actief in samenleven in diversiteit	38
OD 8 : De vgc zet zich in voor de ontwikkeling en het behoud van een interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog te brussel	39
 DEEL II	
<i>Wettelijk kader.</i>	42
Het Zomerakkoord – regeerakkoord van de VGC – 2004-2009	42
Beleidsnota's VGC	43
De Stedenfondsconvenant	43
Decreet Lokaal Sociaal Beleid	45
Decreet etnisch-culturele minderheden	45
Inburgeringsdecreet	46
Het Gelijke Onderwijskansendecreet	46
Vlaams Strategisch Plan Minderheden 2004-2010	47
Beleidsnota Inburgering	47
Stedenfonds.	48
De relatie Vlaams – Federaal beleid	48
Het Federale migratiebeleid	49
Het Federaal Impulsfonds voor Migranten.	49
Het Europese vreemdelingen- en migratiebeleid.	49
Het Europese tewerkstellingsbeleid	49
Grondrechten	50
Non-discriminatiebeginsel.	51
 <i>Partners in het beleid.</i>	52
Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel	52
Forum van Etnisch-Culturele Minderheden – Brussels Platform	53
Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers	54

DEEL I

SITUERING

Om de visie en de armslag van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op het beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden ten volle te begrijpen en in te zien waarom zij, als bescheiden schakel in het raderwerk van de Belgische politieke instellingen, zich wil inzetten voor de allochtone Brusselaar, is het nodig de VGC kort te schetsen¹:

- ✓ De VGC is bevoegd voor culturele, onderwijs- en persoonsgebonden materies (welzijn en gezondheid) binnen het grondgebied van het Brusselse hoofdstedelijke gewest.
- ✓ Gemeenschapscommissies oefenen deze bevoegdheden uit ten aanzien van instellingen die wegens hun 'activiteiten' (voor culturele en onderwijsaangelegenheden) of wegens hun 'organisatie' (voor persoonsgebonden aangelegenheden) worden beschouwd als behorend tot uitsluitend 'de ene of de andere (taal)gemeenschap'.
- ✓ Het Vlaamse Parlement kan regelgeving (verordeningbevoegdheid) overdragen aan de Raad van de VGC.
- ✓ De VGC kan optreden als inrichtende macht binnen alle gemeenschapsaangelegenheden en kan op zelfstandige wijze een infrastructuurbeleid voeren.
- ✓ Er zijn 2 beperkende elementen:
 - De VGC kan geen rechten geven of plichten opleggen aan natuurlijke personen;
 - De verordeningen en besluiten van de VGC zijn ondergeschikt aan de decreten van de Vlaamse Gemeenschap, die een specifieke voogdij uitoefent over de instelling.

Vanuit dit raamwerk vormde de VGC voor zichzelf een algemene missie die het uiteindelijke uitgangspunt zal vormen voor de formulering van een visie en missie ten aanzien van etnisch-culturele minderheden²:

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is de basis en draaischijf voor de Vlaamse gemeenschap in het Brusselse hoofdstedelijke gewest en voor diegenen die bij haar aansluiting zoeken.

Vanuit Nederlandstalig perspectief geeft ze aan de grootstad en het gebruik van haar mogelijkheden vorm en inhoud.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie maakt deze missie waar vanuit haar institutionele positionering en haar bevoegdheden inzake cultuur, onderwijs, welzijn en gezondheid.

Door ontwikkeling en ondersteuning van een open Nederlandstalig netwerk van diensten en voorzieningen op alle terreinen van haar bevoegdheden, wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie de kwaliteit van het leven in de stad in de diverse levensdomeinen verhogen en nieuwe kansen bieden aan mensen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie staat voor een assertieve, open en zelfverzekerde Vlaamse gemeenschap die evident aanwezig is in het Brusselse hoofdstedelijke gewest en die de stad mee uitbouwt.

Als overheid stelt ze zich fundamenteel communicatief, grootstedelijk geëngageerd, coöperatief, toekomstgericht, direct, ondersteunend, dienstverlenend en innoverend op.

¹ Een meer uitgebreide uiteenzetting over Brussel en zijn politieke context en de plaats van de VGC hierin, is het vinden in hoofdstuk 1 van het deel Achtergrondinformatie.

² www.vgc.be > bestuur > missie

In deze algemene missie stelt de VGC zich nadrukkelijk open voor de Vlamingen in Brussel én diegenen die bij haar aansluiting zoeken. Vanuit de vaststelling dat er echter nog heel wat mensen die aansluiting missen en vanuit haar wil om de kwaliteit van het leven in de stad op de diverse levensdomeinen te verhogen en (nieuwe) kansen te bieden aan mensen, acht de VGC het wenselijk om, binnen de door haar vooropgezette algemene krijtlijnen, de algemene missie te vertalen naar onder meer een gericht en gecoördineerd beleid waarin diversiteit en gelijke kansen centraal staan.

Een eerste aanzet hiertoe vormde het regeerakkoord 2004 van de VGC, het zogenaamde Zomerakkoord: 'Een degelijk en doeltreffend minderhedenbeleid is gefundeerd op een inclusieve en integrale aanpak over de verschillende beleidsdomeinen heen. De VGC zal werk maken van een globaal en gecoördineerd minderhedenbeleidsplan met concrete en meetbare resultaten.' 'Daartoe zal het nieuwe Vlaams Strategisch Plan Minderheden worden vertaald naar de Brusselse context, met implementatie in de diverse beleidsdomeinen en de interne organisatie. De resolute keuze voor een geïntegreerde aanpak, noodzaakt de VGC om haar reguliere beleidsinstrumenten en beleidsinitiatieven af te stemmen en toegankelijker te maken voor specifieke doelgroepen.' Het is echter veel meer dan de loutere vertaling van het Vlaams beleid naar Brussel toe. De VGC houdt de vinger aan de pols in Brussel en zoekt dan ook naar een optimaal 'Brussels' beleid.

De basis voor de uiteindelijke beslissing om van een aantal eerder versnipperde maatregelen te komen tot een samenhangend, overkoepelend plan rond deze doelgroep ligt in de wens van de VGC om, via dit plan, te evolueren naar een integraal beleid met als finaliteit een maximale output naar de doelgroep.

VISIE

Vanuit een sterke betrokkenheid bij de Brusselse realiteit en een hart voor elke Brusselaar wil de VGC bouwen aan Brussel. Daarom is ook haar minderhedenbeleid, binnen de eerder geschetste contouren, gestoeld in en gericht op een langetermijnvisie, een visie waarin ze aangeeft welke toekomst de VGC Brussel toedicht.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie gaat voor een open, respectvol en democratisch Brussel, waarin alle mensen, met hun verschillende etnisch-culturele achtergronden, op grond van gelijkwaardigheid en een volwaardig en gedeeld burgerschap, samen bouwen aan de ontwikkeling van de Brusselse samenleving in al haar maatschappelijke en politieke aspecten.

Definities:

'gelijkwaardigheid' = gelijkwaardigheid van ieder mens onder meer via het wegwerken van achterstellingen en drempels zodat iedereen dezelfde maatschappelijke kansen heeft.

'volwaardig burgerschap' = behoren tot en deelnemen aan een samenleving. Essentieel is dat aan alle burgers de kans wordt gegeven de samenleving mee vorm te geven en dat er dus kanalen zijn voor inspraak en participatie. Dit vraagt een bepaalde mate van betrokkenheid bij de samenleving en een erkenning van de gelijkwaardigheid van alle betrokkenen.
= actief engagement of betrokkenheid van individuele burgers op één of meerdere maatschappelijke domeinen. Dit hangt samen met de rechten en de plichten van iedere burger en/of de activiteiten waarmee de burger aantoonbaar dat hij deel uitmaakt / wil deel uitmaken van de samenleving (SPM)

MISSIE

Het mag echter niet bij mooie woorden blijven: om een dergelijk toekomstbeeld te kunnen waarmaken, zijn gecoördineerde en volgehouden inspanningen nodig, inspanningen echter die het draagvlak van de VGC en de instrumenten die zij ter beschikking heeft, vaak overstijgen. Dat houdt niet in dat de VGC en haar omgeving, vanuit hun opdrachten en bevoegdheden, geen uitdrukkelijke rol te spelen hebben in de verwezenlijking van dit toekomstbeeld, wel in tegendeel. Het betekent wel dat als de VGC een verschil wil maken in de stad, een dergelijk beleid dient gevoerd te worden op verschillende terreinen, zowel van en vanuit de reguliere voorzieningen die een rol hebben t.a.v. alle inwoners en gebruikers van deze stad, als van en vanuit de gebruikers. Waar de bevoegdheden, middelen of draagkracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie of haar partners overschreden worden, kan de Vlaamse Gemeenschapscommissie anderen vragen, adviseren of stimuleren om in haar visie mee te stappen en onderstaande missie te ondersteunen. Wat betreft het minderhedenbeleid wil de VGC werken aan onderstaande kernopdracht:

De Vlaamse Gemeenschapscommissie voert, vanuit haar opdracht en bevoegdheden, een daadkrachtig beleid, dat zich concentreert rond, maar daarom niet beperkt is tot, twee grote beleidssporen:

1. werken aan/realiseren van evenredige participatie en empowerment van de etnisch-culturele minderheden in Brussel
2. werken aan sociale cohesie/sociale samenhang

Wat houden bovenstaande beleidssporen in?

1. werken aan evenredige participatie en empowerment van etnisch-culturele minderheden in Brussel:

- ✓ toegankelijkheid en interculturalisering van diensten en organisaties³ = iedereen, ongeacht hun etnisch-culturele achtergrond, kent en herkent diensten en dienstverlening en kan, indien gewenst, een aanbod/product op gelijkwaardige en aan bevredigende voorwaarden verwerven.
- ✓ positieve actie om een inhaalbeweging inzake participatie mogelijk te maken
- ✓ empowerment die maakt dat etnisch-culturele minderheden actief en op eigen kracht participeren aan verschillende aspecten van de samenleving en dat de etnisch-culturele minderheidsgroepen de nodige instrumenten hebben die hen toelaten de competenties waarover zij beschikken te versterken en zelf verantwoordelijkheid op te nemen
- ✓ beleidsparticipatie: de etnisch-culturele minderheidsgroepen beïnvloeden mee structuren.

Doelgroepen van dit beleidsspoor zijn :

- ✓ de etnisch-culturele minderheden zelf;
- ✓ de politieke en maatschappelijke instellingen.

2. werken aan sociale cohesie:

- ✓ houdt in dat gewerkt wordt aan het samenleven in diversiteit bij de hele bevolking;
 - * via het actief en correct informeren over de diversiteit in de samenleving.
 - * via het stimuleren tot en ondersteunen van het samenleven in diversiteit, in het bijzonder daar waar deze verschillen moeilijk te verenigen zijn.
- ✓ houdt in dat gestreefd wordt naar de interculturalisering van politieke en maatschappelijke instellingen;
 - * instellingen en voorzieningen gaan in hun werking en dienstverlening uit van de diversiteit van Brussel;
 - * instellingen en voorzieningen weerspiegelen in hun interne samenstelling de diverse omgeving waar ze deel van uit maken en verhogen zodoende de kwaliteit en uitstraling van de eigen werking.

Doelgroepen van dit beleidsspoor zijn:

- ✓ de gehele Brusselse bevolking
- ✓ de politieke en maatschappelijke instellingen en voorzieningen.

Bovenstaande beleidskeuzes worden, in het kader van de missie die de VGC zich vooropstelt rond minderhedenbeleid in Brussel, verderop tegen het licht gehouden en concreet uitgewerkt.

HEFBOMEN

Op 19 juli 2004 werd door de Raad van de VGC het beleidsakkoord 2004-2009, het Zomerakkoord, goedgekeurd. Als strategische beleids optie binnen dit akkoord kiest de VGC er nadrukkelijk voor de Brusselse diversiteit als troef te erkennen, binnen en buiten de organisatie: "Interculturaliteit, gestoeld op openheid en verdraagzaamheid en met oog en respect voor diversiteit, maakt deel uit van de bedrijfscultuur en de beleidscultuur van de VGC en van de instellingen en organisaties die zij subsidieert."

Om dit voor zichzelf waar te maken ziet de VGC een aantal noodzakelijke hefbomen. Dit zijn de overkoepelende factoren die betrekking hebben op de organisatorische voorwaarden tot het volbrengen van de missie. Deze factoren hebben betrekking tot de VGC sensu stricto – de organisatie op zich. Zij zijn noodzakelijk, wil het minderhedenbeleid een kans van slagen hebben, wil het geloofwaardig overkomen.

³ Definitie gehanteerd door het Vlaams Minderhedencentrum

De VGC vertaalt de twee beleidssporen van de missie naar een drie-tal hoofdlijnen, die trapsgewijs concreet gemaakt worden in operationele doelstellingen (OD), resultaten en als laatste en meest tastbare niveau, de acties. Deze worden onderscheiden in lopende acties (initiatieven waar de VGC reeds mee bezig is), aangekondigde acties (opties die reeds officieel genomen zijn, o.a. uit de verschillende beleidsnota's) en nieuwe acties (ideeën waar nog geen officiële basis voor bestaat).

HEFBOOM 1. ER IS EEN INTEGRAAL EN GECOÖRDINEERD BELEID DAT OVER DE NODIGE MIDDELEN BESCHIKT

OD 1: DE VGC VOERT EEN INTEGRAAL EN GECOÖRDINEERD BELEID OVER ALLE BELEIDSDOMEINEN HEEN

Het voeren van een integraal en gecoördineerd beleid vormt de eerste hefboom. Dit gebeurt niet zomaar... Voor het eerst ontwikkelt de VGC een minderhedenbeleidsplan dat de globaliteit van de organisatie en zijn werkingsdomeinen omvat. Een dergelijk concept acht de VGC noodzakelijk binnen deze beleidsmaterie, omdat zij zich vertakt over en binnen alle beleidsdomeinen.

Resultaat 1.1.: Er is een minderhedenbeleidsplan met elementen tot opvolging en evaluatie.

Dit beleidsplan situeert zich binnen een tijdsbestek van 2006 tot 2009 en beschikt over methodieken tot opvolging en evaluatie. De VGC wil hiertoe een meet- en evaluatiemethodiek ontwikkelen. De dienst Stedelijk Beleid, Werkenheid ECM heeft, in samenspraak met de reguliere beleidsdomeinen, een duidelijke regiefunctie: om de drie jaar ontwerpt de dienst een beleidsplan, coördineert de uitvoering ervan, en evalueert de resultaten, samen met de partners.

- Nieuwe actie: de VGC neemt zichzelf voor om, bij nieuwe besluitvorming, af te toetsen welk het mogelijk effect is voor de doelgroep.

Resultaat 1.2.: De VGC voorziet structuren op verschillende niveaus die het minderhedenbeleidsplan op de voet volgen.

Er is één coördinerend minister binnen de VGC, verantwoordelijk voor de ontwikkeling en de uitvoering van het onderhavige beleidsplan. Het plan echter wordt in zijn geheel gedragen en uitgevoerd door het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De ontwikkeling, uitvoering, en evaluatie van dit plan situeert zich gelijktijdig op verschillende niveaus, namelijk:

- op niveau van de administratie: het minderhedenbeleid in al zijn facetten wordt opgevolgd door een overkoepelende projectgroep die directieoverschrijdend is samengesteld uit leden van de verschillende directies
- op niveau van het middenveld: de adviesraad etnisch-culturele minderheden heeft de belangrijke opdracht te ageren als antenne voor het VGC-minderhedenbeleid. De adviesraad etnisch-culturele minderheden overstijgt de louter 'adviserende' functie en heeft bij de opmaak van het minderhedenbeleidsplan een belangrijke beleidsinspirerende rol op zich genomen. Zo werd er een werkgroep minderhedenbeleidsplan opgericht die actief heeft meegewerkt aan de opmaak van het plan.
- op niveau van het beleid: er wordt een stuurgroep opgericht bestaande uit medewerkers van de verschillende kabinetten; zij buigen zich meermaals per jaar over de ontwikkelingen binnen het minderhedenbeleidsplan en rapporteren aan hun minister. Op deze manier wordt ook de politieke transparantie verhoogd.

Een dergelijke transversale aanpak veronderstelt een uitvoerige communicatie tussen de verschillende niveaus.

Resultaat 1.3.: De VGC voert een aanvullend en innoverend beleid ten opzichte van Vlaanderen

Zoals aangegeven in het wettelijk kader (zie verder) dient de VGC zich te bewegen binnen de decretale krijtlijnen, zoals vastgelegd door de Vlaamse voogdijoverheid. De VGC heeft daarin als taak: 'een programmering uit te werken en uit te voeren voor de infrastructuur met betrekking tot cultuur, onderwijs en persoonsgebonden aangelegenheden, de nodige instellingen op te richten, ze te beheren en subsidiëren, aan de betrokken overheden aanbevelingen en adviezen te richten

en initiatieven inzake culturele en persoonsgebonden aangelegenheden te nemen en aan te moedigen'.

Het beleid van de VGC verhoudt zich ten opzichte van Vlaanderen vooral innovierend en aanvullend en wil een antwoord bieden op de Brusselse eigenheid, als hoofdstad, als grootstad en als tweetalig gebied.

Resultaat 1.4.: De VGC verdedigt de principes uit het beleidsplan in de contacten met andere overheden

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) erkent het belang van een geïntegreerd beleid met samenhangende maatregelen op alle niveaus. Ze schrijft zich in in de evolutie van een louter doelgroepenbeleid naar een inclusief beleid en onderkent het belang van een minderhedenbeleid. In Brussel bestaat echter een zeer complexe bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden. De VGC erkent haar beperkte bevoegdheden, maar is niet blind voor de acute noden in Brussel. Daarom put de VGC haar bevoegdheden uit en zendt signalen omtrent hiaten in de regelgeving, specifiek rond Brussel, naar de bevoegde organen. Daarmee nodigt ze deze uit om het gevoerde beleid te optimaliseren.

- Aangekondigde actie: de VGC sensibiliseert rond de erkenning en valorisering van buitenlandse diploma's, want nog te vaak worden elders verkregen competenties onderschat en krijgen ze geen echte kansen op de arbeidsmarkt.
- Lopende actie: De VGC neemt een actieve signaalfunctie op ten aanzien van de plaats van Brussel in het Vlaamse inburgeringsbeleid
- Nieuwe actie: De VGC wil de huidige implementatie van het Vlaams inburgeringsbeleid herbekijken en zoeken naar een meer 'Brusselse' invulling.
- Nieuwe actie: Het leidt geen twijfel dat het al dan niet bewust minder goed behandelen van bepaalde, i.c. etnisch-culturele groepen, een belangrijke oorzaak blijft van de ongelijke positie van die groepen in de maatschappij. De VGC is echter gebonden aan haar bevoegdheid, maar wil, vanuit een positieve en constructieve houding, toch een stimulerende invloed uitoefenen. De VGC wil dan ook, op basis van een op te maken knelpuntennota, structurele tekortkomingen aan de bevoegde beleidsverantwoordelijken signaleren.

HEFBOOM 2. ER IS STRUCTURELE BETROKKENHEID VAN DE ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN EN STRATEGISCHE PARTNERS BIJ HET BELEID

De VGC staat voor een open en dynamisch beleid, eenzelfde sfeer dient het minderhedenbeleid uit te stralen. De inbreng van andere partners is cruciaal om deze open geest te waarborgen, om van het minderhedenbeleidsplan een breed gedragen plan te maken, een plan dat inspeelt op huidige en toekomstige tendensen. Een minimale vereiste hierbij is dat de VGC de mensen die onderwerp zijn van het beleid, maximaal betreft bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie ervan.

OD 2: ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN WORDEN STRUCTUREEL BETROKKEN BIJ DE TOTSTANDKOMING, OPVOLGING, EVALUATIE EN BIJSTURING VAN HET BELEID

De term 'open beleid' impliceert meteen een hoog democratisch gehalte van het beleid; burgers, en dan meer specifiek de etnisch-culturele minderheden, worden niet alleen gevraagd om advies te geven over een reeds ver gevorderd beleidsmodel. Integendeel, zij worden reeds in het begin van het proces geconsulteerd en geven het beleid dus mee vorm.

- Lopende actie: de adviesraad ECM biedt een breed forum inzake beleidsvoorbereiding (eerder beleidsinspirerend) en beleidsadvisering ten aanzien van de verschillende beleidsdomeinen.
- Lopende actie/nieuwe actie: om te kunnen spreken van een inclusief beleid en interculturalisering van de VGC is het noodzakelijk dat ook binnen de beleidsdomeingebonden adviesraden de etnisch-culturele minderheden vertegenwoordigd zijn. De VGC zorgt ervoor dat bij de samenstelling van de adviesraden een diverse samenstelling wordt nagestreefd.
- Aangekondigde actie: er zal gezocht worden naar creatieve en constructieve formules om het ruime middenveld van autochtonen en allochtonen te betrekken in een gemeenschappelijke denkoefening over het Samen Leven in Brussel. Een stedelijke aanpak, waarbij men zich niet

louter beperkt tot de eigen taken en ook hefboomen creëert ten opzichte van andere overheden moet voorop staan.

OD 3: DE VGC BETREKT STRATEGISCHE PARTNERS DIE VANUIT DE VLAAMSE OVERHEID EEN OPDRACHT HEBBEN INZAKE MINDERHEDENBELEID IN BRUSSEL, STRUCTUREEL BIJ DAT BELEID

Niet alleen de etnisch-culturele minderheden zelf, maar ook de organisaties die decretaal een opdracht naar hen toe hebben, of een werking hebben ontwikkeld, dienen structureel betrokken te worden bij het minderhedenbeleid. Dergelijke organisaties bieden de VGC 'de vinger aan de pols' in de Brusselse samenleving.

- Lopende actie: de VGC betreft bovengenoemde organisaties, waaronder Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel, Samenlevingsopbouw Brussel, Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers, Schoolopbouwwerk Brussel, het Minderhedenforum... actief en structureel bij de voorbereiding, evaluatie en bijsturing van het beleid rond etnisch-culturele minderheden.
- Lopende actie: de VGC neemt het thema minderhedenbeleid als agendapunt mee tijdens overlegfora, bijvoorbeeld het Lokaal Onderwijsplatform.

HEFBOOM 3. ER IS EEN EXPLICIETE VOORBEELDFUNCTIE VAN DE VGC

Wegens volgehouden inspanningen en een gericht beleid bereikt de VGC een toenemend aantal allochtone Brusselaars, zowel als gebruiker, als personeelslid, als individu en als groep. En dit op steeds meer terreinen. Het kan echter nog beter... Het bevorderen van samenleven in diversiteit houdt ook in dat de VGC een beleid voert gericht op de interculturalisering van de eigen organisatie. Dit is een proces van lange adem. De klemtoon op interculturalisering van het eigen orgaan situeert zich in het algemeen beleid en wordt daarin volledig geïntegreerd. Een essentieel onderdeel hiervan vormt het personeelsbeleid van de VGC, maar ook de interne en externe communicatie zijn cruciale elementen.

OD 4: DE VGC INTEGREERT DIVERSITEIT IN HAAR COMMUNICATIE

Resultaat 4.1. : De VGC optimaliseert haar communicatie ten aanzien van etnisch-culturele minderheden

Een degelijke communicatie tussen doelgroep, middenveld en beleid is onmisbaar om dit beleidsplan te realiseren. Weerom mag dit niet verengd worden tot het gevoerde minderhedenbeleid; deze optie omhelst alle sectoren waarvoor de VGC bevoegd is...

- Nieuwe actie: de diverse beleidsdomeinen optimaliseren hun communicatiekanalen en communicatiemethodieken met betrekking tot het bereik van en de beeldvorming over etnisch-culturele minderheden
- Nieuwe actie: de VGC ontwikkelt een communicatiestrategie naar de doelgroep specifiek over het, intern en extern, gevoerde minderhedenbeleid
- Aangekondigde actie: de VGC stelt een talentenbank voor allochtonen samen (met verschillende niveaus van competenties en taalvaardigheid met het oog op uiteenlopende mogelijkheden: participatie in beheersstructuren, een job bij de VGC of aanverwante organisatie, sleutelfiguren voor het bereik van de doelgroep...)

Resultaat 4.2. : De VGC draagt bij tot een correcte beeldvorming omtrent etnisch-culturele minderheden in het publieke en maatschappelijke debat.

Het bevorderen van samenleven in diversiteit houdt in dat de bevolking actief en correct geïnformeerd wordt over de feitelijke diversiteit in de samenleving. Nog te vaak worden mogelijkheden tot samenwerken en samenleven beteugeld door drempelvrees, door vooroordelen over 'de ander'. Degelijke informatie helpt misverstanden bij interacties vermijden en voorkomt of corrigeert vooroordelen.

- Nieuwe actie: de VGC neemt het voortouw bij een correcte beeldvorming omtrent etnisch-culturele minderheden in het publieke en maatschappelijke debat.

OD 5: DE VGC WERKT AAN DE INTERCULTURALISERING VAN DE INTERNE ORGANISATIE

Naast het voeren van een extern beleid wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie ook in haar intern beleid kleur bekennen en dit op twee niveau's: het personeelsbestand – de VGC ijvert ervoor dat het personeelsbestand een weerspiegeling vormt van de Brusselse diversiteit – en het personeelsbeleid – interculturaliteit moet een reflex worden binnen de organisatie.

De VGC heeft haar beleid terzake opgevat in een diversiteitsplan, dat onder andere voorziet in: het verhogen van in- en doorstroom van doelgroepen, het uitwerken van de interne en externe beeldvorming inzake diversiteit, een aangepast infrastructuurbeleid... Hoewel dit plan een grotere doelgroep heeft dan de allochtone Brusselaar, is het wegwerken van drempels voor de tewerkstelling van werknemers van buitenlandse afkomst één van de prioriteiten.

- Lopende actie: teneinde de competenties van het personeel in het omgaan met de allochtone Brusselaar te versterken, voorziet de dienst Personeel een vorming interculturele communicatie voor personeelsleden
- Aangekondigde actie: de VGC stelt een diversiteitsmanager aan om het diversiteitsplan meer gewicht, een meer actieve invulling te geven
- Nieuwe actie: de VGC neemt zich voor om een pakket maatregelen te nemen die het diversiteitsbeleid meer spreiding moeten geven vanaf 2007. Meer spreiding betekent dat interculturalisering en diversiteit een vertaling vinden binnen de verschillende organisaties onder de bevoegdheid van de VGC. De projectgroep op administratief niveau denkt hierover een voorstel uit.
- Nieuwe actie: de VGC voorziet de opname van een non-discriminatieclausule in nieuwe overeenkomsten
- Nieuwe actie: de VGC neemt zichzelf voor om, bij nieuwe besluitvorming, af te toetsen welk het mogelijk effect is voor de doelgroep.

DOELSTELLINGEN

In dit deel wordt de missie meer tastbaar gemaakt en vertaald in strategische doelstellingen. Het zijn de hoofdoelen op lange termijn, waarbij een antwoord wordt geformuleerd op de vraag 'wat willen we bereiken?' De VGC vertrekt hierbij niet van nul, maar bouwde over de jaren heen reeds een grote expertise op inzake minderhedenbeleid. Voorliggend plan wil deze inspanningen niet teniet doen, integendeel; het wil de verworven kennis en methodieken ten volle benutten in een horizontaal kader dat uitnodigt tot uitwisseling.

Dit deel heeft als onderwerp de VGC in contact met / in relatie tot de buitenwereld – de VGC *sensu lato*. Dit laat zich ruwweg vertalen in twee grote deeldomeinen, namelijk het categoriale beleid ten aanzien van alloctonen en het inclusieve en integrale beleid ten aanzien van deze doelgroep. Met de term 'categoriaal beleid' duiden we op het beleid dat naast de reguliere werking wordt ontwikkeld om een passend antwoord te kunnen formuleren op de noden van de doelgroep. Met de term 'inclusief beleid' duiden we op de beleidsvoering ten aanzien van minderheden die ingebed zit in het algemeen beleid van de verschillende sectoren, via algemene maatregelen en waar nodig via specifieke acties en voorzieningen. 'Integraal beleid' is beleid dat gelijktijdig, gelijkgericht, voor eenzelfde doelgroep en gebaseerd op gemeenschappelijke doelstellingen op de diverse beleidsdomeinen ontwikkeld wordt, zodat de genomen initiatieven samenhangend zijn.

De operationele doelstellingen vormen de beleidsdomeinoverschrijdende of beleidsdomeingebonden materies waarop de VGC zichzelf wil concentreren in het streven naar het bereiken van de strategische doelstellingen. Zij worden later gepreciseerd in termen van resultaatsgebieden en acties, zodat kan worden gemeten of de realiteit al dan niet in de gewenste richting evolueert. Zij vormen een antwoord op de vraag 'hoe willen we ... bereiken?' Ook hier wordt het onderscheid gemaakt tussen lopende acties (initiatieven waar de VGC reeds mee bezig is), aangekondigde acties (opties die reeds genomen zijn, o.a. uit de verschillende beleidsnota's) en nieuwe acties (ideeën waar nog geen officiële basis voor bestaat).

INLEIDING

De rode draad doorheen de volgende beleidsmaatregelen is het creëren van gelijke kansen voor iedere Brusselaar, ongeacht zijn of haar culturele achtergrond. De VGC vertrekt daarbij vanuit een beleid dat geënt is op en gebonden is aan de grootstedelijke diversiteit en specificiteit van Brussel én de bevoegdheden van de VGC. Daar staat tegenover dat de VGC binnen dit kader een zo ruim mogelijk actieterrein wil bestrijken.

Een eerste stap hiertoe was de expliciete opname van de Brusselse diversiteit in het Zomerakkoord: daarin koos de VGC er nadrukkelijk voor de Brusselse diversiteit als troef te erkennen, binnen en buiten de organisatie: 'Interculturaliteit, gestoeld op openheid en verdraagzaamheid en met oog en respect voor diversiteit, maakt deel uit van de bedrijfscultuur en de beleidscultuur van de VGC en van de instellingen en organisaties die zij subsidieert.' Naast andere beleidsopties is het voorliggende minderhedenbeleidsplan hiertoe het meest belangrijke instrument.

De VGC gaat in haar minderhedenbeleidsplan van een inclusief beleid waar mogelijk: Er is sprake van een inclusief beleid wanneer de algemene voorzieningen binnen de verschillende sectoren van de samenleving specifieke doelgroepen vanuit hun respectieve kernopdracht effectief bedienen, teneinde de aansluiting van deze groepen op het samenlevingsnet te verzekeren. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit binnen die doelgroepen. Een inclusief beleid vormt het ideaalbeeld, soms is het echter nodig specifieke beleidsmaatregelen te nemen ten einde structurele ongelijkheden aan te pakken. In volgend deel worden een aantal beleidsopties en –acties gesteld die, vertrekkend vanuit of een concreet beleidsdomein of een overkoepelend kader, kaderen in een eerder inclusieve of een eerder categoriale aanpak.

Het gevolg is dat ook de middelen voor deze maatregelen zich situeren op verschillende niveau's, ofwel een concreet beleidsdomein ofwel eerder overkoepelende middelen, zoals het Stedenfonds en het Federaal Impulsfonds voor Migranten (zie Deel II: Wettelijk Kader).

Hefbomen

Hefboom 1. Er is een inclusief, integraal en gecoördineerd beleid dat over de nodige middelen beschikt.

Hefboom 2. Er is structurele betrokkenheid van de etnisch-culturele minderheden en strategische partners bij het beleid.

Hefboom 3. Er is een expliciete voorbeeldfunctie van de VGC.

DOELSTELLINGEN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1:

HET REALISEREN VAN EVENREDIGE PARTICIPATIE EN EMPOWERMENT VAN DE ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

OD 1: DE VGC STIMULEERT DE EMANCIPATIE EN PARTICIPATIE VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN OP ALLE VLAKKEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK LEVEN

Resultaat 1.1. : De VGC stimuleert de participatie van etnisch-culturele minderheden op alle vlakken van het maatschappelijk leven

Resultaat 1.2. : Er is een gecoördineerd beleid rond de rol van zelforganisaties.

Resultaat 1.3. : De VGC verhoogt de zelfredzaamheid van specifieke doelgroepen

OD 2 : DE VGC BIEDT KANSEN AAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN OM HET NEDERLANDS TE LEREN EN TE GEBRUIKEN

Resultaat 2.1. : Er is een gecoördineerde visie rond Nederlands in VGC-initiatieven

Resultaat 2.2. : De VGC verhoogt en verbetert het aanbod Nederlands voor volwassenen

Resultaat 2.3. : De VGC bevordert De VGC bevordert de taalstimulering en het taalvaardigheidsonderwijs

OD 3 : HET NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS IN HET BHG BIEDT GELIJKE ONDERWISKANSEN AAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Resultaat 3.1. : De VGC bevordert vaardigheden van leerkrachten en scholen

Resultaat 3.2. : De VGC stimuleert de instroom van leerkrachten uit etnisch-culturele minderheden

Resultaat 3.3. : De VGC verhoogt de doorstroom van leerlingen

Resultaat 3.4. : De VGC bouwt het volwassenenonderwijs gericht uit

OD 4: DE VGC BEVORDERT DE INTERCULTURALISERING VAN HET JEUGD-, SPORT- EN CULTUURANBOD

Resultaat 4.1. : De VGC streeft naar de interculturalisering van het cultureel leven in Brussel

Resultaat 4.2. : De VGC bevordert de toegankelijkheid van het cultureel leven in Brussel

Resultaat 4.3. : De VGC bevordert de participatie van etnisch-culturele minderheden aan het Nederlandstalig sportaanbod

Resultaat 4.4. : De VGC bevordert de participatie van etnisch-culturele minderheden aan het Nederlandstalig jeugd aanbod

Resultaat 4.5. : In het lokaal cultuurbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is plaats voor etnisch-culturele minderheden

Hefbomen

Hefboom 1. Er is een inclusief, integraal en gecoördineerd beleid dat over de nodige middelen beschikt.

Hefboom 2. Er is structurele betrokkenheid van de etnisch-culturele minderheden en strategische partners bij het beleid.

Hefboom 3. Er is een expliciete voorbeeldfunctie van de VGC.

OD 5 : DE VGC BEVORDERT DE INTERCULTURALISERING VAN WELZIJNS- EN GEZONDHEIDINSTELLINGEN

Resultaat 5.1 : De VGC werkt aan de toegankelijkheid van de welzijns- en gezondheidsinstellingen onder haar bevoegdheid

Resultaat 5.2 : De VGC werkt aan de toegankelijkheid van het zorgaanbod

OD 6: DE VGC STIMULEERT – VIA HAAR BEVOEGDHEID OPLEIDING TOT WERKEN – DIVERSITEIT EN EVENREDIGE ARBEIDSDAELNAME VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Resultaat 6.1 : De VGC stimuleert de aandacht voor instroom en doorstroom van etnisch-culturele minderheden bij profit en non-profitsector

Resultaat 6.2 : De VGC stimuleert de toeleiding van ECM naar het Nederlandstalig opleidingsaanbod

Resultaat 6.3 : De VGC voorziet aangepaste taalondersteuning op de opleidings- en werkvloer

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2:

HET BEVORDEREN VAN SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT

OD 7 : DE VGC INVESTEERT ACTIEF IN SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT

OD 8 : DE VGC ZET ZICH IN VOOR DE ONTWIKKELING EN HET BEHOUD VAN EEN INTERRELIGIEUZE EN INTERLEVENSBESCHOUWELIJKE DIALOOG

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1 :

HET REALISEREN VAN EVENREDIGE PARTICIPATIE EN EMPOWERMENT
VAN DE ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN IN HET
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

De participatie van etnisch-culturele minderheden is een centrale pijler van het Vlaamse minderhedenbeleid. De VGC streeft naar een Brussel waarin iedere Brusselaar het recht heeft op zelfontplooiing en zelfbeschikking, en dus de toegang heeft tot de nodige middelen of bronnen daartoe. Deelhebben en deelnemen aan deze samenleving is dan een conditio sine qua non. Hoewel de VGC beperkt is in haar bevoegdheden en middelen, wil zij zich actief inzetten op drie terreinen, die meer specifiek terug te vinden zijn in onderstaande operationele doelstellingen:

... EMPOWERMENT

Is het geheel van maatregelen ter stimulering van mensen om zelf verantwoordelijkheid op te nemen. Dit betekent een proces van versterking op lange termijn waarbij individuen, organisaties en gemeenschappen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn, het stimuleren van participatie.

... ZELFREDZAAMHEID

Vanuit de vaststelling dat een aantal mensen vertrekken vanuit een ongelijke startpositie, acht de VGC het noodzakelijk over te gaan tot een aantal acties ter bevordering van de zelfredzaamheid. Dit terrein omvat de maatregelen rond het onthaal van nieuwkomers en rond de opvang van mensen zonder papieren.

... INTERCULTURALISERING

Een gecoördineerd en inclusief minderhedenbeleid staat of valt met de toegankelijkheid en toereikendheid van het aanbod van voorziening en diensten. Het perspectief van allochtone Brusselaar als gebruiker is hierbij het uitgangspunt. Concreet houdt dit in dat de VGC maatregelen neemt om drempels weg te nemen en racisme te bestrijden, om achterstand weg te werken. Interculturalisering situeert zich op intern (zie Hefbomen) en extern niveau (zie onder). Het behelst onder andere beleidsmaatregelen rond Nederlands als tweede taal, rond opvoedingsondersteuning, rond de aanpassing van het zorgaanbod voor allochtone ouderen,...

OD 1: DE VGC STIMULEERT DE EMANCIPATIE EN PARTICIPATIE VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN OP ALLE VLAKKEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK LEVEN

De VGC gelooft in een emancipatorisch model, waarbij het denken en handelen vanuit eigen kracht wordt bevorderd. Zij wil de etnisch-culturele minderheden instrumenten aanreiken die hen toelaat om eigen competenties te versterken én hen stimuleren om mee structuren te beïnvloeden en zelf verantwoordelijkheid op te nemen. Daarbij gaat het niet alleen over de versterking van de competenties van het individu, maar ook over en van daaruit de versterking van de gehele gemeenschap. Onderstaande beleidsmaatregelen hebben dus niet alleen het allochtone individu als onderwerp, maar de allochtone zelforganisaties en andere subgroepen en op niveau van de samenleving, de allochtone gemeenschappen.

<p>Resultaat 1.1. : De VGC stimuleert de participatie van etnisch-culturele minderheden op alle vlakken van het maatschappelijk leven</p>
--

Dit resultaat richt zich op de emancipatie van het individu, het ontplooiën van de eigen competenties, maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen. Brusselaars moeten kunnen omgaan met tegenstellingen, maar moeten ook de capaciteit hebben om hun eigenheid te verdedigen en op te komen voor de eigen belangen.

- Lopende actie: op cultureel vlak zijn er de projecten zoals de wijk- en publiekswerking van de KVS, de kunsteducatieve projecten van Beeldenstorm, de wijkontwikkelingsprojecten van Recyclart ... die via het stedenfonds ondersteund worden. Met de uitbouw van een cultuureducatief platform wordt vanuit het beleid een nieuwe impuls gegeven naar publieksverbreding en ruimere participatie in de kunsten.
- Lopende actie: een tweede aspect in het kunstenbeleid in het kader van etnisch-culturele minderheden is de toeleiding naar beheersstructuren van de cultuurinstellingen en -huizen. In dit kader ondersteunt de Vlaamse Gemeenschapscommissie het Antena project, een project waarin allochtonen worden opgeleid en gestimuleerd om in beheersstructuren te zetelen.

- Lopende actie: Om de betrokkenheid tussen ouders, school en buurt te verhogen in functie van de slaagkansen, subsidieert de Vlaamse Gemeenschapscommissie de vzw Schoolopbouwwerk Brussel. Deze vzw ondersteunt ouders van basisonderwijs én secundair onderwijs (met prioritaire aandacht voor sociaal of cultureel achtergestelde groepen). Ook scholen, buurt- en zelforganisaties worden actief betrokken en ondersteund bij de projecten.
- Lopende actie: In het kader van instroom van de allochtone doelgroep in de structuren van de VGC en het aanverwante werkveld, subsidieert de VGC het project 'Werken aan diversiteit' van volkshogeschool Citizenne. Naast het element empowerment is er in het programma ook aandacht voor tewerkstelling. Ook is de eerdere doelgroep (zie verder) geëvolueerd van allochtone organisaties naar allochtone individuen.
- Lopende actie: de VGC ondersteunt het Rainbow Economy-project binnen vzw Overmolen dat asielzoekers de kans wil geven om, vanuit een arbeidsmodel, een aantal basis-competenties te verwerven.
- Aangekondigde actie: Een INLOOP-team is een Integraal Laagdrempelig OpvoedingsOndersteuningsPunt. Het accent van deze werking ligt op het bieden van opvoedingsondersteuning zowel prenataal als aan gezinnen met jonge kinderen. Hiervoor worden gezinsondersteuners ingezet. De VGC geeft startkansen voor de ontwikkeling van een INLOOP-team voor de regio Brussel-Noord.
- Aangekondigde actie: De VGC ondersteunt het project 'empowerment van allochtone nederlandstaligen in inspraak-, advies- en overlegorganen in Brussel' van het Minderhedenforum. Het project tekent een traject van uitbreiding en versterking (empowerment) van allochtone Nederlandstalige leden in advies-, inspraak- en overlegorganen in Brussel uit, door rekruteren en inventariseren van mogelijke toekomstige allochtone nederlandstalige leden voor deelname aan organen; door een vormings- en versterkingstraject aan te bieden aan deze mogelijke toekomstige leden én aan huidige allochtone nederlandstalige leden en door het sensibiliseren van organen in functie van bewustworden en wegwerken van drempels tot participatie. Deze functie zal samengevoegd worden met de ½ VTE van migrantenconsulent (zie verder) tot 1 VTE.

Resultaat 1.2. : Er is een gecoördineerd beleid rond de rol van de zelforganisaties

Het verenigingsleven van etnisch-culturele minderheden speelt een cruciale rol inzake emancipatie en participatie. Het vormt de schakel tussen de samenleving en het allochtoon individu. Zij vormen tevens een opstap, waardoor leden zich sneller engageren in de maatschappij, waardoor leden sneller sociaal participeren. Met andere woorden, het allochtone middenveld is een actor in het versterken van het actief burgerschap van personen van diverse afkomst.

De VGC erkent dat het beleid, de samenleving en de etnisch-culturele minderheden baat hebben bij sterke allochtone woordvoerders en organisaties en ziet de kracht die van het verenigingsleven uitgaat. Momenteel echter voert de VGC een specifiek en categoriaal beleid ten aanzien van allochtone zelforganisaties, binnen de sector sociaal-cultureel werk waar zij een aparte erkenning- en subsidiëringmogelijkheid hebben voor het sociaal-culturele luik van hun werking. Dit blijkt echter niet te beantwoorden aan de realiteit; de VGC wenst een meer accuraat beleid te voeren...

- Lopende actie: De VGC ontwikkelt een éénduidige visie rond de rol van zelforganisaties en erkent daarin hun belang voor de eigen achterban (bijvoorbeeld gemeenschapsvorming) en voor het beleid, maar zij onderkent eveneens het belang van samenwerking binnen het brede werkveld en wil deze dan ook actief stimuleren.
- Lopende actie: Omwille van de specifiek Brusselse problematieken subsidieert de VGC, beleidsdomein Welzijn & Gezondheid, de ondersteuning van het Brussels platform van allochtone verenigingen, opgericht in juni 2003 binnen de schoot van het Minderhedenforum. Belangenbehartiging is in deze de ontwikkeling en verdediging van standpunten van een bepaalde groep, in de eerste plaats naar de

overheid door wie men gesubsidieerd wordt en omgekeerd de vertaling van het gevoerde beleid naar de leden.

- Nieuwe actie: De ondersteuning van zelforganisaties in Brussel vormt een complex geheel en gebeurt vanuit verschillende punten (ondersteuning van de verbonden door de VGC, ondersteuning van nieuwe doelgroepen door RIC Foyer Brussel). Een derde en zeer belangrijke pijler bij de ondersteuning van zelforganisaties, via hun 'Brusselwerking', was het Intercultureel Centrum voor Migranten dat echter in 2003 werd opgeheven. Het gevolg is het langzame ontstaan van een vacuüm inzake de ondersteuning van zelforganisaties. De VGC wil hierop inspelen en deze functie in ere herstellen door de aanstelling van een migrantenconsulent. Deze heeft als taak de allochtone zelforganisaties inhoudelijk en procesmatig te ondersteunen, evenals te voorzien in netwerking binnen het Brussels werkveld en als brugfiguur te fungeren tussen het brede middenveld van de allochtone verenigingen en het geheel van het beleid van de VGC.
- Nieuwe actie: er is een geïntegreerd financieel beleid ten aanzien van de zelforganisaties.
- Nieuwe actie: De VGC ontwerpt op basis van lopende experimenten een werkvoorstel voor het betrekken van de zelforganisaties op de sector van opleiding tot werk en het beter afstemmen van de bestaande opleidingen op hun doelpubliek.

Resultaat 1.3. : De VGC verhoogt de zelfredzaamheid van specifieke doelgroepen

Vanuit de vaststelling dat een aantal mensen nieuw zijn binnen deze samenleving, acht de VGC het noodzakelijk over te gaan tot een aantal acties ter bevordering van de zelfredzaamheid van deze mensen. Deze situeren zich op het vlak van onthaal- en opvangbeleid. Naast en met de initiatieven die federaal en Vlaams voorzien zijn, wil de VGC aanvullend een bijdrage leveren tot de realisatie van een behoeftedekkend en toegankelijk aanbod.

... ONTHAAL

Het fenomeen van nieuwkomers is een gegeven, vooral in een stad als Brussel waar de bevolkingssamenstelling voortdurend fluctueert. Het Vlaams inburgeringsbeleid is een recent beleidsspoor dat echter steeds meer aan belang wint, maar dat ook nog altijd in beweging is. De VGC voert terzake een aanvullend, Brussels, beleid.

- Lopende actie: Om het Vlaams inburgeringsbeleid in Brussel kans op slagen te geven, zijn er een aantal specifieke acties nodig: zo ontvangt het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers extra middelen vanuit de VGC om nieuwkomers te werven voor een onthaaltraject (in het Brussels hoofdstedelijk gewest geldt er geen verplichting om een onthaaltraject te volgen) en om nieuwkomers toe te leiden naar maatschappelijke participatie (zie supra).

... OPVANG

Opvang en begeleiding van mensen zonder papieren is een maatschappelijke opdracht op basis van de erkenning van de mensenrechten. Het Vlaams opvangbeleid omvat beleidsmaatregelen met betrekking tot welzijn, gezondheid en onderwijs, die gericht zijn op een menswaardige opvang en oriëntering⁴ van mensen zonder wettig verblijf. De VGC voert een aanvullend beleid, inspelend op de Brusselse noden.

- Lopende acties: Het is opportuun een gezondheidsbeleid uit te bouwen dat ook openstaat voor mensen zonder wettig verblijf of met een precair verblijf. Medimmigrant maakt de gezondheidszorg toegankelijk en biedt hulp aan twee van de meest kwetsbare doelgroepen: mensen zonder papieren en mensen met een precair verblijfsstatuut. Deze actie past in het streven naar het recht op kwalitatieve gezondheidszorg voor iedereen.

⁴ Oriëntering: betekent dat gewerkt wordt aan het toekomstperspectief van mensen zonder wettig verblijf, dat hun dossier geactiveerd wordt hetzij in de richting van legaal verblijf hetzij in het perspectief van vrijwillige terugkeer.

- Lopende acties: De VGC ondersteunt Aquarelle, een vzw die instaat voor prenatale begeleiding van illegale zwangere vrouwen.
- Lopende acties: De VGC ondersteunt Asiel, een opvanginitiatief voor asielzoekers en mensen zonder wettige verblijfsvergunning, binnen CAW Mozaïek.
- Lopende acties: De VGC ondersteunt de cel Justitieel Welzijnswerk, onder de vleugels van CAW Archipel.
- Lopende actie: de VGC ondersteunt **Nasci vzw**, een hulporganisatie die materiële hulp biedt aan arme moeders of gezinnen met kinderen. De werking van Nasci kent een blijvende groei.

OD 2 : DE VGC BIJDT KANSEN AAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN OM HET NEDERLANDS TE LEREN EN TE GEBRUIKEN

De Vlaamse Gemeenschapscommissie beschouwt het bevorderen van Nederlandse taalvaardigheid als een essentieel onderdeel van een efficiënt minderhedenbeleid. Kennis van de Nederlandse taal is een belangrijk middel tot participatie op de arbeidsmarkt en in het maatschappelijk leven in Brussel. Bovendien is het aanleren van het Nederlands erg belangrijk met het oog op opvoeding en onderwijs van kinderen in het Nederlandstalig onderwijs. Deze focus op Nederlandstaligheid leidt tot tal van beleidsmaatregelen op de meest diverse domeinen.

Resultaat 2.1. : Er is een gecoördineerde visie rond Nederlands in VGC-initiatieven

Hoewel de Nederlandse taal steeds meer aan gewicht wint binnen de Brusselse samenleving en steeds meer mensen overtuigd zijn van het nut van kennis van het Nederlands, ontbreekt het vaak nog aan een eenduidige visie, aan een coherent beleid terzake.

- Lopende actie: De Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteunt al een hele tijd het Brussels Nederlandstalig onderwijs inzake talig omgaan met leerlingen. Er is ondubbelzinnig gekozen voor taalvaardigheidsonderwijs. Taalvaardigheidsonderwijs is onderwijs dat het kind vaardig maakt in het functioneel gebruiken van het Nederlands, wat aansluit bij de Vlaamse eindtermen voor het onderwijs.
- Lopende actie: In het Zomerakkoord wordt heel wat aandacht besteed aan het belang van een gecoördineerde visie met betrekking tot taalgebruik in VGC-initiatieven. Binnen de administratie formuleerde een directieoverschrijdende projectwerkgroep een visietekst voor initiatieven buiten de school(m)uren voor de doelgroep kinderen en jongeren in het Nederlandstalig onderwijs. Deze visie plaatst het Nederlands centraal, maar brengt ook respect op voor de meertalige Brusselse realiteit van waaruit deze kinderen komen. Het college keurde deze visietekst goed, en ging het engagement aan om het werkveld effectief te ondersteunen via vorming, materiaalontwikkeling en begeleiding van vaardigheden om zo efficiënter te leren omgaan met meertalige groepen.
- Nieuwe actie: Voor de implementatie van de visietekst "Nederlands als omgangstaal in VGC-initiatieven" wordt een stappenplan uitgewerkt. Ieder beleidsdomein bepaalt daarbij een aantal prioriteiten en een plan van aanpak. De realisatie van dit stappenplan zal inzet van extra mensen en middelen vragen.
- Nieuwe actie: In de nabije toekomst zal er ook een visieontwikkeling gebeuren voor VGC-initiatieven die gericht zijn op andere doelgroepen (o.a. volwassenen).
- Lopende actie: de Nederlandstalige kinderopvang wijst anderstalige ouders er duidelijk op dat ook zij een belangrijke verantwoordelijkheid hebben door hun keuze voor Nederlandstalige kinderopvang en aansluitend voor het Nederlandstalig onderwijs.

Resultaat 2.2. : De VGC verhoogt en verbetert het aanbod Nederlands voor volwassenen

Nederlandse taalvaardigheid is in Brussel een hefboom in het verwerven van een goede economische (start)positie en de sociale integratiemogelijkheid. Meer dan dertigduizend kleuters, leerlingen en scholieren kiezen voor een Nederlandstalige onderwijs carrière, steeds meer niet-Nederlandstalige volwassenen verwerven Nederlandse taalvaardigheden via

taallessen Nederlands. Het NT2-aanbod in Brussel is de afgelopen jaren, zowel kwantitatief als kwalitatief, in een stroomversnelling geraakt.

... HUIS VAN HET NEDERLANDS

Het Huis van het Nederlands is het Brusselse expertisecentrum bij uitstek op vlak van Nederlands voor volwassenen. Het Huis focust daarbij op drie assen die zich laten samenvatten in drie kernwoorden: aanbod, kwaliteit en promotie.

- Vanuit haar coördinatiefunctie zorgt het Huis ervoor dat alle kandidaat-cursisten op een snelle en efficiënte manier een aanbod NT2 (Nederlands als tweede taal) op maat vinden. Daarnaast zorgt het Huis voor de nodige afstemming tussen de verschillende NT2-verstrekkingen en spoort, in overleg met hen, lacunes en opportuniteiten in het aanbod op. Dit zal resulteren in gemeenschappelijk plan voor een behoeftedekkend NT2-aanbod tijdens het schooljaar 2006-2007. Dit plan zal de basis vormen voor overleg over een gericht groeipad voor het NT2-aanbod.
- Om de kwaliteit van het aanbod NT2 voor volwassenen te verhogen, ontwikkelt het Huis van het Nederlands Brussel vzw materiaal en biedt het begeleiding aan lesgevers en instructeurs op de werkvloer. Tot vandaag gebeurt deze coaching vooral in de sectoren van SPI (socio-professionele inschakeling) en volwassenenonderwijs. De opdrachten die binnen dit kader worden uitgevoerd, bestaan uit een combinatie van begeleiding, materiaalontwikkeling en onderzoek, al dan niet in samenwerking met partners. Professionele leerkrachten en een aanbod dat aansluit bij de verwachtingen van de cursisten zijn de streefdoelen.
- Het Huis verzorgt ook de promotie van het Nederlands in Brussel. O.a. de kaart Bxl L Nederlands biedt een handig overzicht van alle plaatsen waar men lessen Nederlands kan volgen.

<p>Resultaat 2.3.: De VGC bevordert de taalstimulering en het taalvaardigheidsonderwijs</p>
--

Voor kinderen en jongeren biedt de tijd **buiten de school(m)uren** tal van mogelijkheden om de taalvaardigheid Nederlands te verhogen en te versterken. De Vlaamse Gemeenschapscommissie focust op twee polen:

- ✓ een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen, waarbij het Nederlands de eerste en gemeenschappelijke taal is. De visietekst 'Nederlands als omgangstaal in VGC-initiatieven', die het college goedkeurde, geldt als leidraad. De prioritaire sectoren bij de toekomstige stapsgewijze implementatie van de visie zijn: speelpleinen, kinder- en jeugdateliers, WMKJ's, IBO's, ...
- ✓ de VGC wil ook de kwaliteit van het aanbod garanderen door de begeleiders en animatoren op een professionele manier te ondersteunen bij het omgaan met meertalige groepen. Dit impliceert de ontwikkeling van materiaal en coaching. Enkele voorbeelden:
 - Lopende actie: de Taalspeler is reeds 4 jaar actief en ondersteunt animatoren.
 - Nieuwe actie: de dienst Taalvaart ontwikkelt zes themaweken boordevol stimulerende activiteiten, met "Nederlands in de stad" als rode draad. Dit materiaal kan breed en divers worden ingezet: in het nieuwe initiatief de zomerschool, op speelpleinen, in kinderateliers, in IBO's,...
 - Nieuwe actie: In opdracht van de VGC ontwikkelt het Centrum voor Taal en Onderwijs stimulerende activiteiten voor kinderverzorg(st)ers: leren praten gaat niet helemaal vanzelf.

Ook de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek draagt zijn steentje bij in het taalbeleid van de VGC. De Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek heeft een aparte afdeling opgericht "Nederlands Leren". Deze afdeling bevat naast cursussen, boeken en tijdschriften ook audiovisueel materiaal dat het Nederlands leren moet vereenvoudigen. Deze afdeling kent groot succes.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie levert inspanningen voor een gevarieerd, aantrekkelijk en kwalitatief aanbod van taalstimulering in de vrije tijd van volwassenen. Bru-Taal is hiervan

een bestaand voorbeeld. Een nieuwe actie die wordt voorbereid, is de uitbouw van een taalbeleid in consultatiebureaus.

In onderwijs en opleiding ondersteunt de Vlaamse Gemeenschapscommissie leerkrachten in het adequaat (talig) omgaan met leerlingen, scholieren en studenten. O.a. Taalvaart, Voorrangbeleid Brussel vzw, Nascholingscentrum vzw, BITS², BROSO en het Huis van het Nederlands Brussel vzw (pijler 2) leveren hier hun bijdrage.

OD 3 : HET NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS IN HET BHG BIEDT GELIJKE ONDERWIJSKANSSEN VOOR ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Het Nederlandstalig onderwijs in het Vlaamse en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, in al zijn geledingen en vormen, is de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap heeft de opdracht ervoor zorg te dragen dat alle door haar gefinancierde en gesubsidieerde onderwijsinstellingen over de nodige mensen en middelen beschikken om elke leerling een zo gelijk en groot mogelijke kans op onderwijs en opvoeding te bieden. Het Vlaamse gelijke kansendecreet, met zijn uitwerkingen naar inschrijvingsbeleid, geldt ook in het Brussels Nederlandstalig onderwijs.

Ingevolge de vrijheid van het gezinshoofd, staat het Brussels Nederlandstalig onderwijs open voor ieder wie er beroep op doet. De grootstedelijke realiteit had en heeft tot gevolg dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie, een aantal bijkomende beleidsinitiatieven, heeft genomen. De Vlaamse Gemeenschapscommissie streeft naar een Brussels Nederlandstalig onderwijs en omgeving waar alle kinderen optimale leeransen krijgen. Daartoe worden zowel 'algemene maatregelen' (inclusief/horizontaal) als 'doelgroepgerichte' (categoriale) maatregelen genomen.

Zoals eerder in de beleidsnota Onderwijs 2004-2009 te lezen stond, is de leidraad in het VGC-onderwijsbeleid het Nederlandstalig onderwijs in Brussel nog verder kwalitatief uit te bouwen. "Er zal extra aandacht besteed worden aan initiatieven om de Nederlandse taalvaardigheid bij anderstalige leerlingen te verbeteren." Dit beleidsaccent op taal en taalleren in functie van een optimale onderwijs carrière en een goede socio-economische positie geldt uiteraard ook ten aanzien van etnisch-culturele minderheden.

Hieronder staan maatregelen binnen het onderwijs vermeld, die hetzij expliciet inspelen op etnisch-culturele minderheden, hetzij etnisch-culturele minderheden binnen de brede focus van hun actieterrain hebben. De infrastructuurondersteuning, het subsidiebeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, ... zijn uiteraard ook instrumenten om het onderwijs te ondersteunen voor alle leerlingen. Zij staan echter niet expliciet vermeld, hoewel uiteraard ook zij inspelen op het onderwijsgebeuren van kleuters, leerlingen en scholieren.

Resultaat 3.1.: De VGC bevordert leerkracht- en schoolvaardigheden om met heterogene groepen om te gaan

Lesgeven aan taal- en cultuurheterogene groepen, zoals die vaak in Brussel voorkomen, is geen vanzelfsprekende basisvaardigheid. Deze vaardigheid is echter noodzakelijk om alle leerlingen, Nederlandstalig of anderstalig, autochtoon of allochtoon, alle kansen te bieden. Begeleiding en ondersteuning van leerkrachten terzake blijkt broodnodig te zijn. De Vlaamse Gemeenschapscommissie levert hier al meer dan een decennium inspanningen.

- Lopende actie: Taalvaart (schoolinterne begeleiders rond taalvaardigheidsonderwijs), BITS² (schoolexterne begeleiders rond taalvaardigheidsonderwijs en ICT), Voorrangbeleid Brussel vzw (schoolexterne begeleiders rond taalvaardigheidsonderwijs, samenwerken met ouders, omgaan met diversiteit, omgaan met schoolexterne partners) en het Nascholingscentrum Brussels Hoofdstedelijk Gewest vzw (ontwikkelen en geven van nascholing rond Brusselse onderwijsthema's) nemen hierin elk hun rol op.
- Lopende actie: Binnen de schoot van het Nascholingscentrum vzw werd in 2005 het leermiddelencentrum opgericht. Daar kunnen directies en leerkrachten uit het Nederlandstalig basis- en secundair onderwijs in Brussel, evenals studenten pedagogisch hoger onderwijs, een Brusselgerichte collectie van pedagogisch-

didactische en onderwijs-organisatorische boeken vinden, samen met begeleiding hierbij. In september 2005 werd ook het documentatiecentrum van Kleur Bekennen betrokken bij dit leermiddelencentrum.

- Nieuwe actie: bovenstaande inspanningen in het basisonderwijs, krijgen een vertaling in het secundair onderwijs. In samenspraak met de Vlaamse overheid, de Brusselse scholengemeenschappen en scholengroep wordt een netoverschrijdend initiatief opgericht, dat alle secundaire scholen zal begeleiden inzake competenties in omgaan met heterogene groepen. Werktitel voor dit initiatief is BROSO, wat staat voor Brusselse Ondersteuning Secundair Onderwijs. Uiterlijk bij het begin van het schooljaar 2006-2007 moet dit initiatief een vzw worden en zijn taak verderzetten.

Resultaat 3.2.: De VGC stimuleert de instroom van leerkrachten uit etnisch-culturele minderheden

Leerkrachten met een allochtone achtergrond vormen een positief rolmodel voor leerlingen van allochtone herkomst en dragen bij tot de interculturalisering van het leerkrachtenteam van de betrokken school.

- Lopende actie: aantrekken van allochtone cursisten in een (deeltijdse) lerarenopleiding, het wegwerken van mogelijke drempels voor deze doelgroep en het interculturaliseren van de opleiding. Dit project wordt tegen het einde van het academiejaar 2005-2006 grondig geëvalueerd.
- Aangekondigde actie: in het kader van een goed uitgewerkt onthaal en vorming van nieuwe leerkrachten zal een ad-hoc commissie o.a. onderzoeken hoe de instroom van personeel vanuit verschillende etnische achtergronden in alle soorten functies in het onderwijs kan bevorderd worden. Voor deze ad-hoc commissie worden de verantwoordelijken van de leerkrachtenopleidingen in de diverse hogescholen en universiteiten in Brussel aangesproken.

Resultaat 3.3.: De VGC verhoogt de doorstroom van leerlingen

... LAGER ONDERWIJS

In het basisonderwijs verhoogt de Vlaamse Gemeenschapscommissie de doorstroming van leerlingen door leerkrachtvaardigheden te ondersteunen. Zie resultaat 3.1

... SECUNDAIR ONDERWIJS

De Vlaamse Gemeenschapscommissie levert inspanningen om het TSO- en BSO-onderwijs terug te herwaarderen. Uitgangspunt daarbij is dat elke leerling, ongeacht zijn achtergrond, moet kunnen kiezen voor de onderwijsvorm die best bij zijn of haar capaciteiten en interesses past.

- Lopende actie: in de VGC-promotiecampagne staat sinds enkele jaren het secundair onderwijs, en meer specifiek het TSO- en BSO-onderwijs, centraal. Deze richtingen worden als volwaardige studiekeuze onder de aandacht gebracht, in de hoop dat jongeren (en hun ouders) met aansluitende capaciteiten en interesses vanuit een positieve ingesteldheid ervoor kiezen, in plaats van er later na negatieve onderwijservaringen in terecht te komen.
- Lopende actie: de eerste graad van het secundair onderwijs is een belangrijk scharniermoment in een schoolcarrière. Er dient kwantitatief en vooral kwalitatief dieper te worden ingegaan op de leerlingenbewegingen in de eerste graad. Vanuit de directie Onderwijs is een onderzoek opgestart naar wijze waarop leerlingen in de eerste graad instromen en het oriëntatieproces dat zij doorlopen op weg naar de tweede graad.
- Lopende actie: in het deeltijds onderwijs/vorming loopt een project om taalondersteuning en taalvaardigheidsonderwijs Nederlands te ondersteunen. Deze ondersteuning richt zich zowel naar leerkrachten als leerlingen. Het Centrum voor Taal en Migratie voert dit project uit in samenwerking met het Huis van het Nederlands.

- Lopende actie: vanaf het schooljaar 2004-2005 kunnen Brusselse scholen naast het gewone lesprogramma één of twee alternatieve curricula of programma's organiseren in de eerste graad. De bedoeling is dat de scholen, dankzij die 'Brusselvarianten' beter kunnen inspelen op de noden van hun zeer gedifferentieerd leerlingenpubliek en dat zowel de zwakkere als de sterkere scholieren er wel bij varen.
- Aangekondigde actie: In de komende periode zal het experimentele Brussels Curriculum getoetst worden aan de vooropgestelde doelstellingen.

... HOGER ONDERWIJS

Zoals is aangegeven in de omgevingsanalyse blijkt dat leerlingen uit ethisch-culturele minderheden minder doorstromen naar het hoger onderwijs. Dit is een algemeen gegeven. Toch wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie via gerichte inspanningen een bijdrage geven aan de instroom en slaagkansen van alle studenten in het hoger onderwijs.

- Lopende actie: In samenwerking met de Brusselse hogescholen en universiteiten werkte het Huis van het Nederlands het pilootproject taalondersteuning hoger onderwijs uit. Via de oprichting van ondersteuningscentra krijgen studenten ondersteuning op vlak van academisch Nederlands teneinde de doorstroom te optimaliseren. Momenteel (februari 2006) zijn 4 ondersteuningscentra operationeel (Erasmushogeschool, HONIM, VUB en EHSAL). Deze centra hebben de vorm van 'open leercentra'. Er worden ook acties opgezet naar docenten en studentenbegeleiders.
- Nieuwe actie: De Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteunt het Brutus-project van de Universitaire Associatie Brussel. BRUTUS staat voor Brusselse Tutors voor Scholieren: studenten ondersteunen scholieren van het secundair onderwijs. De ondersteuning van de studenten moet de schoolse taalvaardigheid en de leervaardigheden van de scholier verhogen, en tegelijk het verantwoordelijkheidsgevoel en de praktijkervaring van de studenten vergroten.

Resultaat 3.4.: De VGC bouwt het volwassenenonderwijs gericht uit

De Vlaamse Gemeenschapscommissie bouwt in samenwerking met partners zogenaamde 'alternatieve leerroutes voor volwassenen' uit. Daarmee wil ze blinde vlekken die tegemoet komen aan maatschappelijke noden, invullen.

- Lopende actie: het tweedekansonderwijs (anno 2005 bestaan de richtingen Jeugd- en gehandicaptenzorg, Kantoor en Kinderzorg; vanaf februari 2006 wordt ook de richting TSO 3 Secretariaat-Talen aangeboden)
- Lopende actie: de Bijzondere Leerroute Maatschappelijk Assistent biedt cursisten de kans via een deeltijdse opleiding van 6 jaar een diploma maatschappelijk assistent te behalen, en richt zich in eerste instantie tot kandidaat-cursisten die reeds werkzaam zijn in de sociale sector, met bijzondere aandacht voor de Brusselse allochtonen.
- Nieuwe actie: de Vlaamse Gemeenschapscommissie onderzoekt of het aangewezen zou kunnen zijn om nieuwe specifiek gerichte 'bijzondere leerroutes' op te starten, bij voorkeur voor zichtbare functies (baliepersoneel...)."

OD 4: DE VGC STREEFT NAAR DE INTERCULTURALISERING VAN HET JEUGD-, SPORT- EN CULTUURANBOD

Zoals binnen de beleidsnota Cultuur-Jeugd-Sport van 2005-2009, probeert ook deze operationele doelstelling drie verschillende beleidsdomeinen (Cultuur, Jeugd en Sport) én drie verschillende invalshoeken (een thematische, een categoriale en een instrumentele) te omvatten in een coherent geheel. De reden waarom deze uiteenlopende domeinen toch geïntegreerd staan onder één en dezelfde operationele doelstelling is geankerd in het feit dat zij zich allen situeren in de vrijetijdssfeer of beter nog, de zelfgekozen ontmoeting. Vanuit die optiek wordt het onderscheid gemaakt met onderwijs, opleiding, welzijn en gezondheid.

<p>Resultaat 4.1. : De VGC geeft ruimte aan de interculturalisering van de Kunsten en het verenigingsleven in Brussel</p>
--

In de Brusselse grootstedelijke realiteit is de multiculturele samenleving en de diversiteit van de bevolking een belangrijk element. Net zoals binnen andere maatschappelijke deeldomeinen stimuleert de VGC ook hier een evenredige participatie van etnisch-culturele minderheden, zowel creatief (als werknemer, als kunstenaar) als receptief (als toeschouwer).

... KUNSTEN

- Lopende actie: Bovenstaande vertrekpunt vertaalt zich onder meer in de reglementering voor subsidies voor kunstprojecten, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat er sprake moet zijn van een "systematische dialoog tussen kunstenaar en de grootstedelijke realiteit". Op het artistieke vlak, op het niveau van de ondersteuning van allochtone kunstenaars, interculturele groepen en producties worden dienaangaande verschillende projecten en werkingen ondersteund. In 2005 ondersteunde de VGC onder andere het Kunsten Festival des Arts, Recyclart, MuziekPublique, Dito Dito, Les Ballets du Grand Maghreb, Dementieva, de Beursschouwburg, De Krijtkring, les Bains, Zinneke e.a. voor hun artistieke werking. Daarnaast nam de VGC deel aan het interstedelijk project "Atana", een vormingstraject dat een doorstroming beoogt van allochtonen in de beheersorganen van de culturele instellingen. In 2005 namen drie Brusselaars deel aan het traject.
- Aangekondigde actie: Uitgaande van de artistieke kwaliteit, en niet van de culturele herkomst van de kunstenaars, wil de Vgc zijn oorspronkelijke rol als ondersteuner van brussels talent terug sterker opnemen: via het aanbieden van tijdelijke of permanente werkruimtes enerzijds, en door het opstarten van trajectbeurzen voor jonge kunstenaars.

... ERFGOED - MUSEA

- Lopende actie: ook het erfgoedbeleid van de VGC volgt deze 'stedelijke' aanpak. Reeds enkele jaren worden allochtone zelforganisaties aangeschreven om mee te doen aan de Erfgoeddag.
- Lopende actie: Bij de nocturnes van de musea in 2005 ("Kruispunt van Culturen") deden 3 van de 48 deelnemende musea een beroep op zelforganisaties van migranten. Daarnaast deden vele musea een beroep op lokale individuele allochtone kunstenaars en artiesten.
- Aangekondigde actie: de Erfgoedcel erkent in zijn toekomstig beleid nadrukkelijk de rol van etnisch-culturele minderheden in Brussel en dicht hen een prominente plaats toe: *"In het kader van een beleid dat diversiteit wil stimuleren, moeten deze ook een plaats krijgen in het erfgoedverhaal. Zij dragen immers bij aan het collectieve Brusselse erfgoed dat elke dag omvangrijker wordt."* De erfgoedcel ziet allochtone zelforganisaties als dé ingang naar de allochtone gemeenschappen.
- Aangekondigde actie: de VGC wil aan de hand van praktijkervaring onderzoeken hoe minderheden het best te bereiken zijn. Het beleidsplan stelt resultaten te willen boeken op het gebied van het ontwikkelen van methodieken, samenwerkingsverbanden en een aantal specifieke acties.

... VERENIGINGSLEVEN

- Lopende actie: de VGC ondersteunt de Brusselse amateurkunstenaars en -kunstenaarsgroepen door middel van de Brusselwerking van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA). De vele projecten onder deze vlag getuigen sterk van bovengenoemde grootstedelijke diversiteit: vele allochtone kunstenaars en kunstenaarsgroepen worden inhoudelijk, methodisch, logistiek en financieel gesteund door de Brusselwerking. De VGC erkent deze als volwaardig.
- Lopende actie: Reeds lang heeft de VGC een reglementering ter erkenning en ondersteuning van zelforganisaties van allochtonen. De VGC erkent hiermee het recht op en het belang van vereniging en de specificiteit van allochtonenverenigingen.

- Lopende actie: Als enige lokale overheid erkent de Vlaamse Gemeenschapscommissie regionale verbonden van door de Vlaamse Gemeenschap erkende landelijke verbonden. Hierbij ook 4 migrantenverbonden. De reglementering hiervoor is aan herziening toe.
- Nieuwe actie: Naar aanleiding van de Search Conference, het Open Boek en de audit en publieksonderzoek van de gemeenschapscentra zal er gewerkt worden aan een versterking van het sociaal-cultureel werkveld in het BHG. Aandachtspunten zullen overleg en communicatie zijn. Onder andere naar aanleiding van de resultaten van diverse studies en onderzoeken, zal werk gemaakt worden van een platform voor ontmoeting tussen de verschillende werkvormen binnen het sociaal-cultureel werk, met het oog op het versterken van de ontmoeting, het verhogen van de ervaringsuitwisseling en de expertise en van de zichtbaarheid.
- Nieuwe actie: In overleg met de Vlaamse Gemeenschap zal het Centrum voor Amateurkunsten een sterkere verankering krijgen ten aanzien van de amateurkunsten in Brussel en de rand. Hierdoor kan de Brusselwerking uitgebreid worden.
- Nieuwe actie: Een aangepaste reglementering voor de hoofdstedelijke verenigingen voor sociaal-cultureel werk, voor senioren en voor verbonden van migranten wordt uitgewerkt tegen januari 2007 – hierbij wordt, in nauwe samenspraak met de organisaties zelf, gestreefd naar een grotere samenhang in beleid tussen de ondersteuning van specifieke interculturele projecten van niet-migrantorganisaties en de ondersteuning van specifieke regionale migrantenorganisaties, en naar een billijke verhouding tussen kwantitatieve en kwalitatieve invalshoeken.

... GEMEENSCHAPSCENTRA

- Lopende actie: ook de gemeenschapscentra vervullen een rol in de ondersteuning van het allochtone verenigingsleven. Een aantal onder hen, o.a. De Vaartkapoen en de Pianofabriek, zijn gekend om hun specifieke werkingen met etnisch-culturele minderheden.
- Lopende actie: De VGC ondersteunt een aantal gemeenschapscentra, vanuit het Stedenfonds, voor werkingen waarin ook allochtonen betrokken worden, bijvoorbeeld voor de Zinnekeprojecten en een aantal wijkwerkingen.
- Lopende actie: Momenteel loopt een publieksonderzoek in de verschillende gemeenschapscentra. Daaruit zal blijken welke publieken en op welke manier specifieke aandacht nodig hebben. Pas dan kunnen evenwichtige beleidsmaatregelen getroffen worden.
- Nieuwe actie: Begin 2006 werd een aanzet gegeven tot verdere dialoog en communicatie tussen de centra en vertegenwoordigers uit het verenigingsleven om bekendheid van de centra te vergroten, het gebruik door zelforganisaties te stroomlijnen, de gemeenschapsraden beter bekend en bemind te maken, etc.
- Nieuwe actie: Het aspect 'interculturalisering' wordt opgenomen in de audit van de gemeenschapscentra. Met betrekking tot zowel het profiel van de gebruikers, als met betrekking tot het profiel van de vrijwilligers, bieden de audit en het publieksonderzoek voldoende reflecties om hierin ook de plaats van ECM te definiëren. Bepalend hiervoor zullen een eenduidige registratie én een omgevingsanalyse per centrum zijn.

... BIBLIOTHEKEN

- Lopende actie: In het kader van het streekgericht bibliotheekbeleid (SBB) doen ook de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB) en haar filialen inspanningen om etnisch-culturele minderheden te bereiken. Zo zijn er specifieke voorzieningen voor groepen die het gewone aanbod van de openbare bibliotheken niet zelfstandig kunnen gebruiken. Hieronder valt bijvoorbeeld een doelgroepenwerking die de bibliotheek bekend wil maken bij groepen die de bibliotheek niet of nauwelijks gebruiken. Het is de bedoeling de participatiegraad van deze groepen te vergroten. Het spreekt voor zich dat er een bijzondere aandacht is voor deelnemers NT2 waardoor allochtonen automatisch in deze doelgroepenwerking worden opgenomen. In de toekomst zullen deze werkingen voortgezet worden. Momenteel wordt er in dit kader samengewerkt met Lethas en Bon in

het kader van inburgeringprojecten. Zo zijn er bijvoorbeeld introductiebezoeken waaraan één jaar gratis lidmaatschap van de bibliotheek verbonden is en waarmee de deelnemers dus ook gratis internet kunnen raadplegen e.d.

- Lopende actie: De HOB heeft natuurlijk een aanbod van boeken en tijdschriften in vele verschillende talen, maar daarnaast biedt ze sinds 2000 een Turkse collectie aan die 1.352 werken bevat. Er worden ook een Turkse krant en twee tijdschriften aangeboden. Een vast budget voor de aankoop van nieuwe werken is er niet, maar er is een afspraak om de collectie jaarlijks met 50 titels te laten aangroeien.
- Aangekondigde actie: Aankoop van een basiscollectie taalcursussen en leer materiaal voor bibliotheken, samenstelling van keuzelijsten, verhogen ICT vaardigheden e.a. In dit verband zullen er samenwerkingen met Citizenne en centra voor NT2 verder uitgebouwd worden.
- Aangekondigde actie: bij de uitbouw van het communicatiehuis zal, via een gericht doelgroepenbeleid, via aangepaste cursuspakketten, en via een meertalige communicatie de zichtbaarheid én toegankelijkheid van de Nederlandstalige netwerken ook voor allochtone gebruikers verhogen.

Resultaat 4.2.: De VGC bevordert de toegankelijkheid van het cultuuraanbod in Brussel

... CULTUURWAARDEBON

Naast subsidies voor de kunsten en de erfgoedprojecten heeft de VGC ook de Cultuurwaardebond om de participatie aan cultuur te bevorderen voor verschillende bevolkingsgroepen. Deze bond is waarschijnlijk het bekendste merk van de VGC waarmee ze vele allochtonen en allochtone zelforganisaties bereikt. Het valt daarbij op dat het aantal allochtone gebruikers gevoelig stijgt, indien het aanbod nauw aansluit bij hun eigen leefwereld en achtergrond.

- Aangekondigde/nieuwe actie: in de toekomst heeft de dienst cultuurwaardebonds een budget voorzien dat voorbestemd is voor specifieke doelgroepen waaronder ook allochtonen. De bonds hier zullen 'cultuurwaardebond +' heten en gaan naast de gewone culturele activiteit gepaard met bijvoorbeeld een gegidste rondleiding, een inleiding op een film, een gesprek achteraf en andere speciale acties. In dit kader loopt er momenteel een samenwerkingsproject tussen het VCA en de KVA om een uitwisseling tussen autochtone en allochtone kunstenaars te stimuleren.

... KUNSTEDUCATIE

- Lopende actie: Een belangrijke werking in dit verband is ABC (Art Basics for Children). Deze werking probeert via educatieve programma's kinderen in contact te brengen met de wereld van de kunsten. ABC richt zich bijvoorbeeld tot wijkwerking in wijken die als problematisch beschouwd worden. Door de grote aanwezigheid van allochtonen in deze wijken bereikt ABC dan ook vele allochtone kinderen en jongeren. Anderzijds wordt ABC ook ondersteund voor het aanbieden van hun kunsteducatief programma aan Nederlandstalige scholen in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Ook hier komen etnisch-culturele minderheden uitdrukkelijk aan bod.
- Aangekondigde/nieuwe actie: Eén van de belangrijkste maatregelen in verband met de participatie in cultuur is de ontwikkeling van een kunsteducatief platform. Hiervoor werd een opdracht gegeven aan het BKO, die hiervoor in 2006 iemand in dienst nam. In 2007 wordt een actieplan voorgesteld.

Resultaat 4.3.: De VGC bevordert de participatie van etnisch-culturele minderheden aan het sportaanbod in het BHG

Ook hier vertrekt men vanuit een grootstedelijke realiteit, wat wil zeggen dat vermelde initiatieven zich niet specifiek tot allochtonen of etnisch-culturele minderheden richten maar in hun werking zeer veel te maken hebben met allochtonen.

- Lopende actie: de VGC ondersteunt vzw Buurtsport. Deze vzw is actief in sociaal achtergestelde wijken. Deze wijken worden vaak bevolkt door etnisch-culturele minderheden waardoor deze werking automatisch zeer veel allochtonen bereikt. Buurtsport is een vereniging waarmee de VGC een convenant heeft afgesloten.
- Lopende actie: naast Buurtsport is er ook Brussels Integratie via Sporten (BIS) Foyer. Dit is een werking van de Foyer die door de VGC ondersteund en gesubsidieerd wordt.
- Nieuwe actie: in de overeenkomst met de vzw Buurtsport werd door de vzw het engagement genomen de dsp-contracten een secundair traject NT2 te laten volgen, met het oog op het verhogen van de kansen op tewerkstelling van deze allochtone jongeren in de ruime Nederlandstalige vrijetijdssector. De VGC zou hierbij de nodige maatregelen nemen om deze mensen de nodige kansen te geven, hetzij als werkgever, hetzij via convenanten met partners op het terrein.
- Nieuwe actie: nog in die overeenkomst zal de werking van de vzw Buurtsport meer verankerd worden in het Nederlandstalige onderwijs, met het oog op een geïntegreerd aanbod in samenwerking met de toekomstige Brusselse antenne van het Centrum voor schoolgebonden sport, en met het oog op de uitbouw van jeugdsportacademies en "schoolclubs".

Resultaat 4.4.: De VGC bevordert de participatie van etnisch-culturele minderheden aan het jeugdaanbod in het BHG

Onder de noemer 'jeugd' bevindt zich een uiteenlopend scala van initiatieven, organisaties en dergelijke. Het allochtone jongerenpubliek wordt er op diverse manieren bereikt.

- Lopende actie: de VGC ondersteunt de speelpleinwerkingen, waarvan vele ook door vele kinderen uit etnisch-culturele minderheden bezocht worden.
- Lopende actie: de VGC erkent het meertalige en multiculturele karakter van de WMKJ's en wil ook in de toekomst de mogelijkheden tot ontmoeting en zelfontplooiing van jongeren in kansarme buurten blijven stimuleren. Zonder taalonderscheid. Bepalend is hier de autonomie waarmee de jongeren zelf over hun vrije tijd beschikken en beslissen. We maken daarom een onderscheid tussen formele en informele vrije tijd en tussen kinderen, waar de ouders uiteindelijk beslissen, en jongeren. In het kader van het lokaal cultuurbeleid, en het nieuwe decreet lokaal jeugdbeleid, worden hierover best afspraken gemaakt met de lokale besturen.
- Aangekondigde actie: de VGC tracht de WMKJ's te optimaliseren en af te stemmen op een veranderlijke omgeving: de opmerkelijke groei van leerlingen van etnisch-culturele minderheden in het Nederlandstalig onderwijs noopt tot een afstemming van de werking van de WMKJ's. Zonder kinderen en jongeren uit een gezin van buitenlandse oorsprong te willen gelijkstellen met maatschappelijk kwetsbare kinderen, kan met grote waarschijnlijkheid gesteld worden dat het aantal kinderen uit de potentiële doelgroep van WMKJ's de laatste vijftien jaar in het Nederlandstalig onderwijs verveelvoudigd is. Het jeugdwerk biedt een omgeving waar via een interactie tussen kinderen onderling en tussen kinderen en begeleiders de taalontwikkeling van het Nederlands gestimuleerd wordt, zonder dat het een instrument wordt voor een schools deficit. Deze actie schrijft zich in in de door het College goedgekeurde visietekst.

Resultaat 4.5.: In het lokaal cultuurbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is plaats voor etnisch-culturele minderheden

Het lokaal cultuurbeleidsplan kent geen categoriale maatregelen en beleidsopties ten aanzien van de participatie van etnisch-culturele minderheden. De culturele diversiteit van het Brussels hoofdstedelijk gewest werd in de omgevingsanalyse meegenomen en in de uitvoering van het lokaal cultuurbeleid is er zeker plaats voor allochtonen.

- Lopende actie: Via het lokaal cultuurbeleid en in samenwerking met Foyer ondersteunt de VGC het Antena project waarbij allochtonen een opleidingstraject volgen met als doel de doorstroming naar beheersstructuren van cultuurhuizen (theaters, culturele centra, gemeenschapscentra etc.)

- Lopende actie: Lokaal cultuurbeleidsplan beklemtoont de ondersteunende rol van de gemeenschapscentra ten aanzien van het Nederlandstalige verenigingsleven. Tot dit verenigingsleven behoren zeker de reeds vermelde zelforganisaties van allochtonen.
- Lopende actie: Ter uitvoering van het lokaal cultuurbeleidsplan is er een subsidiekanaal voorzien om lokale vernieuwende en bijzondere projecten te ondersteunen. In de reglementering ter zake worden interculturele projecten niet specifiek vermeld hoewel dergelijke projecten natuurlijk wel vernieuwend en bijzonder kunnen zijn en dus ook geregeld ondersteund worden.

OD 5: DE VGC BEVORDERT DE INTERCULTURALISERING VAN WELZIJS- EN GEZONDHEIDSINSTELLINGEN

Ook hier dient vermeld te worden dat de bevoegdheid voor het welzijns- en gezondheidsbeleid bij de Vlaamse Gemeenschap ligt. De VGC voert ten opzichte van Vlaanderen een aanvullend beleid, dat is gebaseerd op de garantie dat àlle burgers, inclusief zwakkere groepen, een beroep kunnen doen op een maximaal en kwalitatief zorgaanbod. Gezien echter de grootstedelijke context waarin dit beleid gestalte dient te krijgen en de achterstandspositie van een aantal kansgroepen, betekent bovenstaand uitgangspunt dat er extra aandacht dient besteed te worden aan het bereik van allochtone Brusselaars. Daarbij gaat de VGC uit van tweerichtingsverkeer: initiatieven die drempelverlagend werken voor de doelgroep (de vraagzijde) en initiatieven die het zorgaanbod afstemmen op de behoefte van de doelgroep (de aanbodzijde).

Resultaat 5.1. : De VGC werkt aan de interculturalisering van de welzijns- en gezondheidsinstellingen onder haar bevoegdheid

... KINDEROPVANG

Vertrekkende van bovenstaand algemeen uitgangspunt betekent dit voor de kinderopvang niet alleen het voortdurend streven naar een uitbreiding van het aantal plaatsen, maar ook het uitwerken van een beleid dat maximaal rekening houdt met allochtone kinderen én hun ouders.

- Lopende actie: opleiding van allochtone vrouwen tot begeleidsters in kinderopvang
- Lopende actie: de VGC ondersteunt een **vormingsprogramma** voor personeel van kinderdagverblijven met een speciale aandacht voor diversiteit en toegankelijkheid. De VGC wil dat ieder kind zich gerespecteerd voelt en daarenboven impulsen geven opdat kinderen leren op een respectvolle manier met elkaar om te gaan.
- Aangekondigde actie: de VGC verhoogt de bekendmaking en de toegankelijkheid van de consultatiebureau's voor vluchtelingen en allochtonen door middel van de verspreiding van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen
- Aangekondigde actie: op basis van de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten van het gevoerde onderzoek wil de VGC een discussie opzetten met vertegenwoordigers van het werkveld over het opnamebeleid van de kinderdagverblijven.
- Aangekondigde actie: onderzoek naar nieuwe initiatieven die de sociale functie van de kinderopvang kunnen opnemen.

... GEZONDHEID

In overweging nemende dat de algemene gezondheid van etnisch-culturele minderheden door sociale en materiële tekorten slechter is dan die van de gemiddelde Belg, blijft het een grote uitdaging om de gezondheidszorg toegankelijk te maken voor iedereen, zeker voor de meest kwetsbaren, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de kwaliteit hoogstaand blijft.

- Lopende actie: De VGC ondersteunt het Platform voor Cultuur en Geestelijke Gezondheid, een gespreks- en ontmoetingstafel voor het coördineren, stimuleren en in de praktijk ontwikkelen van acties rond geestelijke gezondheid van allochtonen.
- Lopende actie: CW Laken biedt een basispakket geestelijke gezondheidszorg, maar specialiseerde zich daarenboven in hulpverlening aan allochtonen.
- Lopende actie: vzw Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad organiseerde, op basis van een conventie met de VGC, functioneel overleg in de gezondheidssector. Dit overleg had onder andere betrekking op de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor etnisch-culturele minderheden.

- Aangekondigde actie: uitbouwen van een netwerk van laagdrempelige gezondheidsinitiatieven (vbn. Huis der Gezinnen, de Brug)
- Aangekondigde actie: het detecteren en stimuleren van nieuwe initiatieven die een antwoord bieden op nieuwe noden (o.a. etnopsychiatrie)
- Aangekondigde actie: het ondersteunen van initiatieven in de multiculturele context

... WELZIJN

Ook hier wenst de VGC haar beleid uit te werken in openheid naar de meest diverse doelgroepen. Zij wil zoeken naar 'wat ons bindt, eerder dan naar wat ons scheidt.' Het uitgangspunt is dat alle burgers, inclusief zwakkere groepen, recht hebben op toegang tot zorg.

- Lopende actie: Een steeds belangrijker aandachtspunt wordt de zorg voor allochtone ouderen. Nogal wat allochtone ouderen komen uit samenlevingsvormen waar vrijwel uitsluitende sprake is van informele zorg (kinderen, familieleden, e.d.). Die zorg is gebaseerd op wederzijdse sociale verbondenheid en sociale verplichtingen in de familie. Ouderen hebben echter vaak een gevoel van ontworteling wanneer zij terechtkomen in een voorziening die niet is aangepast aan hun leefwereld en achtergrond. Ook hierbij is het noodzakelijk uit te gaan van een tweerichtingsverkeer: de allochtone oudere is vertrouwd met het reguliere aanbod in de welzijns- en gezondheidszorg én de zorginstellingen passen zich aan aan de allochtone senior/klant. Uit de resultaten van een onderzoek blijkt dat er nood is aan nog meer afstemming van het aanbod op de vragen van allochtone ouderen. In een poging hierop een antwoord te formuleren hebben een aantal organisaties zich verenigd in een samenwerkingsverband 'Overlegplatform Allochtone Ouderen' (kortweg Ovallo).
- Aangekondigde actie: de VGC heeft aandacht voor culturele diversiteit in de ouderenvoorzieningen.

<h3>Resultaat 5.2. : De VGC werkt aan de toegankelijkheid van het zorgaanbod</h3>

Zoals reeds eerder gesteld beperkt interculturalisering zich niet tot het personeel van de instellingen en organisaties, maar dient ook het aanbod afgestemd te zijn op de behoeften van het doelpubliek.

... KINDEROPVANG

- Lopende actie: Het voorzien van kinderopvang is een belangrijke randvoorwaarde om de drempel naar deelname aan een inburgeringsprogramma te verlagen voor nieuwkomers met jonge kinderen. Momenteel vangen drie kinderdagverblijven 15 kinderen van nieuwkomers op. Via vorming en begeleiding worden zij in hun dagelijkse werking ondersteund in omgaan met diversiteit. Tegelijkertijd volgen 4 ex-nieuwkomers een opleiding kindverzorging die toelaat door te stromen naar tewerkstelling in de kinderopvang.
- Aangekondigde actie: uitbreiding van plaatsen voor kinderen van nieuwkomers in andere kinderdagverblijven.
- Aangekondigde actie: In Schaarbeek zal een laagdrempelig opvoedingscentrum worden uitgebouwd. Het centrum zal bestaan uit een opvoedingswinkel met een loket- en doorverwijsfunctie, een documentatiecentrum, een ontwikkeling- en stimuleringscentrum(taal, huiswerk, lezen...), een plaats om intensief ouders te leren omgaan met kinderen, een vergaderlokaal voor oudergroepen en opleiding. De VGC subsidieert enkel de opstart van deze Opvoedingswinkel en de werking tot en met 2007. Daarna hoopt zij dit Centrum te kunnen inschrijven in het aangekondigde decreet rond Opvoedingswinkels.
- Aangekondigde actie: de VGC garandeert en bevordert laagdrempelige prenatale zorg voor kansarme doelgroepen

... GEZONDHEID

De eerstelijnsgezondheidszorg moet, in het bijzonder naar doelgroepen, gepromoot worden zodat de overconsumptie van de spoeddiensten wordt tegengegaan. Gezondheidsbeleid op niveau van de wijk kan hiertoe bijdragen.

- Lopende actie: Centrum Etnisch Minderheden en Gezondheid/Huis der Gezinnen in Kuregem, biedt laagdrempelige eerstelijnsgezondheidszorg in een kansarme wijk met een gemengde bevolking. De VGC ondersteunt onder andere het voedingsproject 'Lekker en Gezond'.
- Nieuwe actie: de verspreiding van specifiek materiaal voor etnisch-culturele minderheden: bijvoorbeeld de voedingsdriehoek met een Mediterraan voedingspatroon
- Nieuwe actie: via LOGO Brussel stimuleert de VGC haar partners om aangepast materiaal aan te maken bv. rond borstkanker voor allochtone vrouwen

... WELZIJN

- Lopende actie : in 1999 werd tussen de provincie Vlaams-Brabant en de VGC een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor het opzetten van een Ondersteuningsteam Allochtone Jongeren (OTA). De verwijzers en voorzieningen in de bijzondere jeugdbijstand kunnen voor ondersteuning bij hun reguliere hulpverlening t.a.v. allochtone jongeren en hun gezinnen een beroep doen op dit ondersteuningsteam.
- Lopende actie: Een steeds belangrijker aandachtspunt wordt de zorg voor allochtone ouderen. Zij hebben vaak een gevoel van ontworteling, zijn niet op de hoogte van het huidig zorgaanbod of koesteren andere verwachtingen. De VGC ondersteunt Ovallo in hun taak om de allochtone oudere vertrouwd te maken met het reguliere aanbod in de welzijns- en gezondheidszorg.
- Aangekondigde actie: de VGC stimuleert de thuiszorg van allochtone ouderen en zet daartoe een specifieke campagne op.

OD 6: DE VGC STIMULEERT – VIA HAAR BEVOEGDHEID OPLEIDING TOT WERKEN – DIVERSITEIT EN EVENREDIGE ARBEIDSDEELNAME VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Het Nederlandstalig aanbod beroepsopleiding wordt in het Brussels gewest in eerste instantie georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap, de opleidingsmogelijkheden worden via verschillende kanalen aangeboden: Vlaamse dienst voor Arbeidsbemiddeling, regionale Dienst Beroepsopleiding Brussel (VDAB-RDBB), Centra voor Volwassenonderwijs (CVO), Centrum voor Basiseducatie (CBE), Syntra... De VGC sluit aan bij het Vlaams beleid en legt het accent op een Brusselse toepassing ervan. Vanuit de VGC worden initiatieven die een bijdrage leveren tot de verbetering van de professionele mogelijkheden van risicogroepen aanvullend ondersteund, en zij legt hierin ook specifieke accenten gericht op de bevordering van opleidings- en tewerkstellingskansen voor etnisch-culturele minderheden. Hieronder staan de maatregelen vanuit de VGC m.b.t. opleiding en tewerkstelling, die impliciet of expliciet inspelen op etnisch-culturele minderheden.

Resultaat 6.1. : De VGC stimuleert de aandacht voor instroom en doorstroom van etnisch-culturele minderheden bij profit en non-profitsector

- Lopende actie: De VGC promoot good-practices via de jaarlijkse toekenning van de Ambassadeur van de Verdraagzaamheid
- Nieuwe actie: De VGC ontwikkelt een volwaardig concept rond de titel 'Ambassadeur van de Verdraagzaamheid': binnen het huidig concept wordt er een gemis ervaren aan ondersteuning, aan opvolging. Het nieuwe concept zou uitgaan van een langduriger proces, waarbij de VGC een actieve ondersteunende rol zal opnemen. De administratie werkt een voorstel uit naar 2007 toe.
- Nieuwe actie: De VGC stelt een diversiteitsmanager aan die zich telkens voor een beperkte periode en projectmatig toespitst op een deeldomein van het Brussels Nederlandstalig werkveld.

Resultaat 6.2. : De VGC stimuleert de toeleiding van etnisch-culturele minderheden naar het Nederlandstalig opleidingsaanbod

De VGC stelt vast dat er een grote groep NWWZ (Niet-Werkende Werkzoekenden) is, die vrij systematisch worden doorverwezen naar het Franstalig aanbod, hoewel ook zij mogelijkheden hebben binnen het Nederlandstalig werkveld. De VGC ondersteunt hierbij vooral punctuele acties van toeleiding naar kansengroepen naar het Nederlandstalig opleidingsaanbod.

- Lopende actie: De VGC ondersteunt een project, dat gericht is naar de instroom van anderstaligen binnen de beroepsopleiding 'polyvalent verzorgende' en dat een aangepast voortraject en opleiding polyvalent verzorgende omvat. Dit project is in 2004 ontwikkeld in samenwerking met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB), Brusselse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA), Huis van het Nederlands, NT2 (Nederlands als tweede taal)-aanbieders, Nivo Brussel, Regionaal Integratiecentrum Foyer, OOTB (Overleg Opleidings- en Tewerkstellingsprojecten Brussel) en de drie thuiszorgdiensten Solidariteit voor het Gezin, Familiehulp en Thuishulp. In 2006 wordt de evaluatie gemaakt van het verloop van het specifieke traject, met bijzondere aandacht voor het taaltraject en afstemming allochtone/autochtone leefgewoonten en worden er aanbevelingen geformuleerd voor andere social-profit trajecten. Ook het partnerschap en de specifieke rol van een zelforganisatie bij het toeleiden naar en begeleiden van opleiding- en tewerkstellingstrajecten komen in de evaluatie uitdrukkelijk aan bod.
- Nieuwe actie: Syntra Brussel biedt basisopleidingen aan voor 'ondernemende mensen' die een zelfstandige activiteit (in hoofd- of bijberoep) uitoefenen of als werknemer tewerkgesteld zijn (Leertijd, Ondernemingsopleidingen). Zij geeft ook bijscholing aan (gecertificeerde en niet-gecertificeerde) ondernemers en/of hun medewerkers en dit aangepast aan de noden van hun activiteit. Het project gesteund door de VGC wil het Brusselse karakter van Syntra Brussel versterken en meer allochtonen bereiken voor het ondernemerschap.

Resultaat 6.3. : De VGC voorziet aangepaste taalondersteuning op de opleidings- en werkvloer

- Lopende actie: Sinds 2004 maakt het OTW-project 'procesbegeleiding NT2 in inschakelingsacties' een onderdeel uit van het geheel van de kwaliteitsondersteunende werking van het Huis van het Nederlands Brussel (tweede pijler van het Huis). De OTW-middelen worden ingezet op de ondersteuning van het Nederlands in het socio-professionele inschakelingsveld. Het Huis van het Nederlands reikt Brusselse Nederlandstalige inschakelingacties deskundigheid en instrumenten aan waarmee ze een goede opleiding of werkervaring kunnen bieden aan een anderstalig publiek én dit publiek het Nederlands kunnen leren dat ze nodig hebben om professioneel te kunnen functioneren in een meertalige hoofdstad. Deze actie wordt in 2006 verdergezet.

**STRATEGISCHE DOELSTELLING 2 :
HET BEVORDEREN VAN SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT**

We leven in een "diverse" samenleving. De term 'diversiteit' verwijst naar de *verschillen* in waarden, normen, attitudes, cultuur, leeftijd, geslacht, overtuigingen, fysieke kenmerken, seksuele geaardheid, sociaal – economische positie, kennis of vaardigheden tussen individuen in een samenleving, gemeente, school, bedrijf... Alle Brusselaars (of zij nu Belg, man, vrouw, jong, oud, persoon met een handicap, lesbisch, moslim, katholiek,... zijn) vormen samen *één gemeenschap*, en dienen samen één samenleving en organisatie draaiende houden. Deze gemeenschappelijke context wordt vanzelfsprekend niet door iedereen op exact dezelfde wijze of in dezelfde mate beleefd en gerealiseerd. Toch scheppen ze, op het meest algemene niveau, ontegensprekelijk een gemeenschappelijk referentiekader, of met andere woorden een gemeenschappelijke basiscultuur die homogener is dan men vaak zou denken. De verschillen, die merkbaar zijn tussen allerlei groepen en individuen, zijn verschillen *binnen* dezelfde samenleving. Een multiculturele samenleving kan daarom niet teruggebracht worden tot twee (of meer) afzonderlijke samenlevingen. Zij veronderstelt wel een gedeelde verantwoordelijkheid voor elke burger. Dit betekent dat elke burger uitgaan van een aantal gemeenschappelijke waarden die een open, verdraagzame en democratische samenleving kenmerken. In het Strategisch Plan Minderheden van de Vlaamse Gemeenschap worden deze gemeenschappelijke waarden als volgt omschreven:

- het respect voor de menselijke waardigheid en de realisaties van de grondrechten;
- de gelijkwaardigheid van ieder mens;
- de wederzijdse erkenning van en het wederzijds respect voor de ander;
- een samenleving waarin eenieder vanuit zijn/haar positie verantwoordelijkheid neemt;
- de scheiding van kerk/religieuze instituten en staat.

De diversiteit in Brussel kan niet ontkend of weggeredeneerd worden. De VGC *erkent* deze diversiteit binnen alle groepen van de bevolking en neemt diversiteit als uitgangspunt. Zij wil echter ook verder gaan en de aanwezige verschillen ook *waarderen* via onderstaande operationele doelstellingen. Het uiteindelijke doel is daarbij : een samenleving waarin de meest diverse individuen en groepen op de meest uiteenlopende terreinen met open vizier in (geweldloze) confrontatie kunnen aangaan. Het finale doel van het beter omgaan met diversiteit is een samenleving waarin mensen niet langer bekeken of belemmerd worden omwille van wie ze zijn, maar aanvaard worden zoals ze zijn en die (eventueel ook hiërarchisch hogere) posities kunnen bekleden omwille van wat ze kunnen (ongeacht voorkomen, afkomst, religie, geaardheid,...).

OD 7 : DE VGC INVESTEERT ACTIEF IN SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT

Voor de VGC is diversiteit een voortdurend proces van interactie, van uitwisseling, van onderhandeling en conflicten. De diversiteit in Brussel is een gegeven. De uitdaging voor de VGC bestaat erin op zoek te gaan naar nieuwe vormen, nieuwe kaders die vanuit hun diversiteit, vanuit hun verschil, toch erin slagen een band te smeden tussen verschillende gemeenschappen, binnen één gemeenschap.

- Lopende actie: de VGC ondersteunt samenlevingsinitiatieven in Brussel. Deze zijn reeds tien jaar (verordening 94/06 van 1994) een belangrijke hefboom in het minderhedenbeleid. Onder 'samenlevingsinitiatief' wordt begrepen: een initiatief dat een zichtbare en resultaatgerichte bijdrage levert aan het harmonieus samenleven van autochtone en allochtone stadsbewoners en waarvan de werking en het doelpubliek zich spreiden over het geheel en/of een gedeelte van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De initiatieven vallen onder de noemer 'projecten' en hebben geenszins de bedoeling structurele werkingen te financieren. In oktober 2005 werd een nieuw voorwaardenkader goedgekeurd.
- Nieuwe actie: Het concept Samenlevingsinitiatieven is aan een herziening toe en wordt dan ook binnen afzienbare tijd grondig herbekeken. Hierbij zal meer aandacht besteed worden aan de wijkgerichte invulling van de initiatieven.
- Lopende actie: De Vlaamse Gemeenschapscommissie reikt jaarlijks de Kleurrijk Brusselprijs uit. De VGC wil met deze prijs een krachtig signaal geven vanuit het beleid. De genomineerden moeten voldoen aan slechts één vereiste: zich actief inzetten voor het bevorderen van verdraagzaamheid en samenleven-in-diversiteit. De wijze waarop dit wordt ingevuld door de genomineerde kan variëren.
- Aangekondigde actie : teneinde de Kleurrijk Brusselprijs meer uitstraling te geven, wil de VGC werken aan een grotere naambekendheid van het initiatief en het verhogen van de visibiliteit tijdens de uitreiking en achteraf.

- Nieuwe actie: Met het oog op een optimale output van het Federaal Impulsfonds voor Migranten, wordt er gewerkt aan een betere opvolging en evaluatie voor de goedgekeurde projecten en eventuele nevenoplossingen voor waardevolle, maar niet-weerhouden projecten.

OD 8 : DE VGC ZET ZICH IN VOOR DE ONTWIKKELING EN HET BEHOUD VAN EEN INTERRELIGIEUZE EN INTERLEVENSBESCHOUWELIJKE DIALOOG TE BRUSSEL

Brussel is een actieve samenleving waar verschillende culturen, religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen met elkaar geconfronteerd worden. Initiatieven ter bevordering van interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog dragen bij tot een samenleving waar mensen niet naast elkaar maar met elkaar leven. De interreligieuze en interlevensbeschouwelijke communicatie vormt immers een bindmiddel tussen verschillende religieuze en levensbeschouwelijke gemeenschappen. Anderzijds verhoogt het de solidariteit en bevordert de verdraagzaamheid tussen de mensen.

- Lopende actie: de VGC ondersteunt initiatieven inzake interreligieuze en levenbeschouwelijke dialoog.

DEEL II

WETTELIJK KADER

De VGC handelt niet vanuit het luchtledige, maar kiest ervoor/is verplicht haar beleid te enten op een aantal politieke en juridische documenten. De uitgangspunten van deze teksten, gaande van de eigen beleidsnota's over decreten tot en met het Europese beleid, worden hier kort geschetst.⁵ De opgenomen lijst van tekst is bijlange niet exhaustief, zo worden enkel de Vlaamse decreten opgenomen die de etnisch-culturele minderheden als hoofddoelgroep hebben.

1. HET ZOMERAKKOORD – REGEERAKKOORD VAN DE VGC – 2004-2009

Op 19 juli 2004 werd door de Raad van de VGC het beleidsakkoord 2004-2009, het Zomerakkoord, goedgekeurd. Als strategische beleids optie binnen dit akkoord kiest de VGC er nadrukkelijk voor de Brusselse diversiteit als troef te erkennen, binnen en buiten de organisatie: "Interculturaliteit, gestoeld op openheid en verdraagzaamheid en met oog en respect voor diversiteit, maakt deel uit van de bedrijfscultuur en de beleidscultuur van de VGC en van de instellingen en organisaties die zij subsidieert."

De meeste expliciete vertaling van deze strategische beleids optie werd ondergebracht onder 'Etnisch-culturele minderheden' binnen het beleidsdomein Welzijn & Gezondheid: "Een degelijk en doeltreffend minderhedenbeleid is gefundeerd op een inclusieve en integrale aanpak over de verschillende beleidsdomeinen heen. De VGC zal werk maken van een globaal en gecoördineerd minderhedenbeleidsplan met concrete en meetbare resultaten. Daartoe zal het nieuwe Vlaams Strategisch Plan Minderheden worden vertaald naar de Brusselse context, met implementatie in de diverse beleidsdomeinen en de interne organisatie. De resolute keuze voor een geïntegreerde aanpak, noodzaakt de VGC om haar reguliere beleidsinstrumenten en beleidsinitiatieven af te stemmen en toegankelijker te maken voor specifieke doelgroepen."

Ook in andere beleidsdomeinen komt dit algemeen principe verder in het Zomerakkoord meer of minder expliciet naar voor. Enkele voorbeelden:

- ✓ Binnen de administratie dient een 'diversiteitsmanager' te worden aangesteld, met bijzondere aandacht voor het gelijke kansenbeleid tussen mannen en vrouwen.
- ✓ Wat betreft cultuurparticipatie: een heroriëntering van de cultuurwaardebon, met een meer gerichte promotie naar bijzondere doelgroepen.
- ✓ Het vrijetijdsaanbod voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren blijft een belangrijk aandachtspunt binnen het jeugdwerkbeleid.
- ✓ De VGC neemt aanvullende initiatieven om de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel in stand te houden en te versterken en werkt aan de verdere afstemming en coördinatie van de bestaande onderwijsondersteuning.
- ✓ Omgaan met diversiteit (in talen en culturen) zou een vast onderdeel moeten zijn van iedere lerarenopleiding. Stages in Brusselse scholen sluiten hier dan ook bij aan.
- ✓ De VGC zal, naast de inburgeringstrajecten voor meerderjarige nieuwkomers, ook acties ontwikkelen op het vlak van de trajecten voor minderjarige anderstalige nieuwkomers,...
- ✓ Inzake ouderenwelzijn zullen bestaande initiatieven worden ge(her)oriënteerd en nieuwe initiatieven worden geïnitieerd... met aandacht voor de interculturalisering van de zorg.
- ✓ In verband met jeugd welzijn: tevens zal er bijzondere aandacht gaan naar het intercultureel werken (ervaringsdeskundigen, interculturele bemiddelaars en tolken).
- ✓ Tegelijkertijd is het opportuun om de toegankelijkheid en de diversiteit van de kinderopvang na te streven en te stimuleren.
- ✓ Inzake preventieve kindzorg: voor kansarmen, vluchtelingen en allochtonen moet de bekendmaking en toegankelijkheid verhoogd worden door de verspreiding van bestaand en nieuw materiaal.

⁵ Met dank aan de collega's van de Stedelijke Integratiedienst Gent

In het kader van de evolutie binnen de VGC om intern meer transversaal te werken, werden verschillende projectgroepen opgericht. Hieronder de projectgroep Interculturaliteit en Diversiteit met volgende strategische doelstellingen:

- Het formuleren van beleidsvoorstellen inzake de diversifiëring van de VGC in haar intern en extern beleid. Hierbij dient opgemerkt dat een diversiteitsbeleid, en daaruitvolgend de opdracht van de projectgroep, zich niet beperkt tot etnisch-culturele minderheden, maar zich ook uitspreekt over gelijke kansen tussen mannen en vrouwen, jong en oud, andersvaliden...
- De uitwerking van een coherent minderhedenbeleidsplan

2. BELEIDSNOTA'S VGC

Een aantal uitgangspunten die aan dit bestuursakkoord ten grondslag liggen, werden concreter uitgewerkt in andere beleidsdocumenten en natuurlijk binnen de beleidsnota ECM en voorliggend beleidsplan.

Bijvoorbeeld:

- Binnen het beleidsdomein Cultuur werd het aanbieden van een basispakket en vorming voor klanten waarvan het Nederlands de tweede of derde taal is, een inhoudelijk aandachtspunt voor de komende jaren
- Ook binnen het beleidsdomein Cultuur wordt nadrukkelijk gepleit voor meer openheid naar andere gemeenschappen en culturen. Het recht op zelforganisatie geldt daarbij voor iedereen.
- Binnen het beleidsdomein Welzijn blijft bijzondere aandacht uitgaan naar intercultureel werken binnen de bijzondere jeugdbijstand.
- Bij de Kinderopvang wil de VGC een lans breken, de discussie openen over toegankelijkheid en diversiteit.
- Qua personeelsbeleid neemt de VGC zich voor de instroom van doelgroepen te verhogen.
- Ook binnen het beleidsdomein Onderwijs onderzoekt de VGC onder meer *'hoe de instroom van personeel vanuit verschillende etnische achtergronden in alle soorten functies in het onderwijs kan bevorderd worden.'*

3. DE STEDENFONDSCONVENANT

Omdat de lokale besturen het best zelf aanduiden waar de noden en kansen van de stad liggen, werkt de Vlaamse Gemeenschap het stedenbeleid uit in partnership met de steden. In het geval van Brussel sluit de Vlaamse Gemeenschap een partnerschap met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), die grotendeels zelf kan bepalen waar de middelen van het Stedenfonds naartoe gaan.

De doelstellingen van het Stedenfonds Brussel zijn opgenomen in een beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC voor een periode van 5 jaar (2003-2007). De realisatie van de doelstellingen gebeurt via eigen VGC-initiatieven en/of met actoren uit het Brusselse werkveld.

Het Stedenfonds Brussel is op verschillende domeinen actief:

- het Stedenfonds en de samenwerking met andere overheden
- het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Onderwijs & Opleiding tot Werken
- het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Cultuur
- het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Welzijn & Gezondheid
- het Stedenfonds en infrastructuur

Het Stedenfonds en de samenwerking met andere overheden

De VGC tracht haar stedelijk beleid af te stemmen op het beleid van andere overheden. De VGC stelt hier 2 doelstellingen voorop:

- het VGC-beleid afstemmen op het beleid van andere overheden door de opmaak van een werkplan
- in samenwerking met andere overheden globale wijkontwikkelingsprogramma's mee uitvoeren.

Het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Onderwijs & Opleiding tot Werken

Het beleidsdomein Onderwijs & Opleiding tot Werken werkt met het Stedenfonds aan de uitbouw van een ruim en divers netwerk van onderwijs- en opleidingsvoorzieningen. Bedoeling is om meer mensen een minimumkwalificatie te laten behalen.

De concrete doelstellingen luiden:

- de betrokkenheid tussen school, ouders en buurt onderling versterken met als doel de slaagkansen van de leerlingen te verbeteren;
- een omgevingsanalyse van uitstroom uit het secundair onderwijs realiseren en een plan opstellen in samenwerking met partners;
- de onderwijsinfrastructuur en de schoolomgeving verbeteren als element van stadsvernieuwing en/of als aanzet tot multifunctioneel gebruik van de school;
- alternatieve leerroutes in samenwerking met partners uitbouwen;
- het gebruik van het Nederlands stimuleren door de kwaliteit van de taalondersteuning en taalstimulering te verhogen;
- 160-tal plaatsen voor opleiding, werkervaring of tewerkstelling in gemeenschapsvoorzieningen van laaggeschoolden mee ondersteunen;
- de sector van opleiding, werkervaring, en tewerkstelling kwalitatief ondersteunen.

Het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Cultuur

Het beleidsdomein Cultuur legt met het Stedenfonds de klemtoon op de participatie van de meest zwakke groepen in de samenleving aan culturele initiatieven rond algemene cultuurbeleving, kunst, sociaal-cultureel werk, jeugd, sport ...

Dat uitgangspunt wordt vertaald in een aantal zeer concrete doelstellingen:

- een laagdrempelig aanbod aan vrijetijdsinitiatieven creëren via het ontsluiten en samenbrengen van lokale krachten;
- de meest zwakke groepen in de stad (jongeren, vrouwen, allochtonen, ouderen) laten participeren aan het sociaal-cultureel leven;
- artistieke interventies realiseren die zorgen voor interactie tussen het stedelijk weefsel en zijn bewoners en gebruikers.

Het Stedenfonds binnen het beleidsdomein Welzijn & Gezondheid

In het beleidsdomein Welzijn en Gezondheid gaan de Stedenfondsmiddelen naar voorzieningen die bijdragen tot het welzijn en de gezondheid van kwetsbare groepen in de stad. Het beleidsdomein streeft volgende doelstellingen na:

- gezondheidsvoorzieningen voor kwetsbare groepen uitbouwen;
- laagdrempelige kinderopvang en opvoedingsondersteuning realiseren;
- laagdrempelige welzijnsvoorzieningen voor kwetsbare groepen uitbouwen;
- wijkcentra met een geïntegreerde, multifunctionele dienstverlening ondersteunen.

Het Stedenfonds en infrastructuur

Een deel van de middelen van het Stedenfonds gaat naar de realisatie van het Investeringsplan. Het [Investeringsplan](#) (pdf) geeft een overzicht van de geplande infrastructuurwerken voor de periode 2005-2010.

Veel doelstellingen binnen de huidige convenant vinden in meer of mindere mate aansluiting bij de doelstellingen van het minderhedenbeleidsplan.

4. DECREET LOKAAL SOCIAAL BELEID

Dit decreet⁶ verwijst expliciet naar een aantal grondrechten die in de Belgische Grondwet opgenomen zijn (zie verder) :

Art. 3, 1°: "lokaal sociaal beleid: het geheel van de beleidsbepaling en acties van lokaal bestuur en de acties van lokale actoren, met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de rechten, vastgelegd in artikel 23 en artikel 24, §3, van de Grondwet"¹².

Meer concreet wordt dit vertaald in "een maximale toegankelijkheid van de dienstverlening voor elke burger en een optimaal bereik van de beoogde doelgroep" (Art.8). Om dit te realiseren wordt van de verschillende actoren en het lokaal bestuur een verregaande onderlinge samenwerking verwacht.

In dit decreet wordt groot belang gehecht aan de betrokkenheid van de bevolking en de lokale actoren bij zowel de voorbereiding als de uitvoering en voortgang van het beleidsplan. (Art. 4)

Belangrijk voor Brussel is volgend gegeven:

Art. 2:

"Dit decreet is niet van toepassing op de gemeenten, gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse regering zal een convenant afsluiten met de Vlaamse Gemeenschapscommissie om de doelstellingen van dit decreet te realiseren in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad."

Voor het thema ECM staat nog een belangrijk element in het uitvoeringsbesluit:

"De Vlaamse minister, bevoegd voor het inburgeringsbeleid, bepaalt voor het beleid inzake etnisch-culturele minderheden, lokale integratiecentra en integratiediensten welke beleidsdocumenten opgelegd in het kader van de sectorale regelgeving geheel of gedeeltelijk door het lokaal sociaal beleidsplan kunnen worden vervangen. De Vlaamse minister, bevoegd voor het inburgeringsbeleid, bepaalt in de desbetreffende sectorale regelgeving de voorwaarden van die vervanging." Het is nog niet duidelijk wat hiervan de concrete gevolgen zullen zijn voor de VGC.

5. DECREET ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN

Op 28 april 1998 heeft het Vlaams parlement het "decreet inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden" aangenomen. Dit decreet vormt het wettelijk kader voor de huidige Vlaamse benadering van het integratiebeleid. Dit een driesporenbeleid:...

1. een emancipatiebeleid gericht op de integratie van doelgroepen
2. een onthaalbeleid, gericht op het wegwijs maken en stimuleren van nieuwkomers om deel te nemen aan onze samenleving
3. een opvangbeleid, prioritair gevoerd op de beleidsdomeinen welzijn, gezondheidszorg en onderwijs en gericht op de opvang en oriëntering van de doelgroep.

Het is een inclusief beleid, wat wil zeggen: 'het beleid ten aanzien van de doelgroepen dat gerealiseerd wordt in het algemene beleid van de verschillende sectoren, via algemene maatregelen en waar nodig via specifieke acties en voorzieningen.'

De VGC krijgt daarin volgende algemene taken:

1. Het uitwerken van maatregelen in de respectieve beleidsdomeinen;
2. De coördinatie tussen beleidsdomeinen en met de betrokken actoren;
3. Het overleg tussen betrokken diensten en partners;
4. De advisering van de doelgroepen;

⁶ Goedgekeurd 19 maart 2004, gepubliceerd 12 mei 2004.

De positie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie is onduidelijk in dit decreet, maar de VGC wordt hoofdzakelijk beschouwd als zijnde een provinciebestuur. Deze krijgen onder meer volgende, meer specifieke, taken toegewezen:

1. het gevoerde minderhedenbeleid analyseren, evalueren en stimuleren;
2. in overleg met lokale besturen en actoren prioritaire actiezones aanduiden waarbinnen lokale steunpunten worden opgericht;
3. het minderhedenbeleid stimuleren, ondersteunen en coördineren in zijn werkgebied;
4. erop toezien en stimuleren dat de doelgroepen en hun organisaties nauw bij het beleid betrokken worden;
5. waar nodig zelf initiatieven ontwikkelen;

6. INBURGERINGSDECREET⁷

Het "Decreet betreffende het Vlaamse inburgeringsbeleid" definieert inburgering als "een interactief proces waarbij de overheid aan vreemdelingen een specifiek programma aanbiedt, dat hun enerzijds de mogelijkheid biedt om zich eigen te maken met hun nieuwe sociale omgeving en anderzijds ertoe bijdraagt dat de samenleving de personen van de doelgroep als volwaardige burgers gaat erkennen, met als doel een volwaardige participatie van die personen in de samenleving".

Wat betreft het huidige inburgeringsdecreet doen zich voor Brussel een aantal specifieke problemen voor:

- in tweetalig Brussel kan geen enkele nieuwkomer verplicht worden tot het volgen van een (Nederlandstalig) traject
- er is geen structurele instroom vanuit de gemeenten
- veel nieuwkomers stromen slechts na een paar jaar Brussel in

De vraag is of het nieuwe inburgeringsdecreet (schatting: najaar 2006) meer afgestemd zal zijn op de Brusselse noden en behoeften.

In eerste instantie is dit inburgeringsbeleid dus de concretisering van het spoor onthaalbeleid voor nieuwkomers, dat vernoemd wordt in het minderhedendecreet (Art. 4 §1 2°). Vanuit dit decreet wordt gestalte gegeven aan de onthaalbureaus voor nieuwkomers, die bepaalde categorieën van nieuwkomers doorheen een traject van Nederlandse taallessen en maatschappelijke oriëntatie moeten leiden. De term "inburgering" wordt echter door de nieuwe Vlaamse regering eerder gebruikt als verzamelnaam voor een gecoördineerd beleid tav etnisch-culturele minderheden in de meest brede betekenis. Aangezien deze nieuwe invulling van het begrip inburgering nog niet vertaald is in nieuwe decreten, hanteren we de term inburgering in dit plan nog steeds om te verwijzen naar het onthaal van nieuwkomers.

7. HET GELIJKE ONDERWIJSKANSENDECREET

Het decreet Gelijke Onderwijskansen (GOK) zag het levenslicht in september 2002. Met dit decreet wil de overheid tegelijk uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie in basis- en secundair onderwijs tegengaan. Het GOK-decreet wil gelijke onderwijskansen voor alle kinderen nastreven en heeft speciale aandacht voor de onderwijskansen van kinderen uit kansarme milieus. Dit decreet geldt, zowel voor het inschrijvings- als het ondersteuningsbeleid, voor alle leerlingen, autochtoon of allochtoon.

Het beleid Gelijke Onderwijskansen bestaat uit drie onderdelen, waaronder:

- Inschrijvingsrecht: het recht op inschrijving van een kind in een school naar keuze en de wijze waarop dit recht wordt verzekerd. Het decreet voorziet onder welbepaalde voorwaarden voorrangregelingen bij inschrijving.
- Een geïntegreerd ondersteuningsaanbod dat de scholen toelaat een brede werking te ontwikkelen gericht op de opvang en inschakeling van kansarme kinderen.

⁷ Goedgekeurd op 28 februari 2003, gepubliceerd op 08 mei 2003

Het Gelijke Onderwijskansendecreet kwam in de plaats van maatregelen als non-discriminatiepact en onderwijsvoorrangsbeleid (OVV), die exclusiever gericht waren op leerlingen van allochtone herkomst.

8. VLAAMS STRATEGISCH PLAN MINDERHEDEN 2004-2010

Op 26 maart 2004 keurde de Vlaamse regering een geactualiseerd strategisch plan minderhedenbeleid goed, dat de periode 2004-2010 bestrijkt en dat de basis vormt voor voorliggend beleidsplan van de VGC.

Onder de titel "Samenleven in diversiteit: gedeeld burgerschap en gelijke kansen in een kleurrijk Vlaanderen" worden, naast missie en visie, volgende bouwstenen aangereikt voor een lokaal beleidsplan:

Onder de noemer "strategische doelstellingen":

1. Bevorderen van het samenleven in diversiteit bij de hele bevolking
2. Realiseren van evenredige participatie en faciliteren van de emancipatie van de minderheidsgroepen die in ons land gevestigd zijn.

De Vlaamse regering puurt ook enkele 'kritische succesfactoren'⁸:

1. Inclusief, geïntegreerd en gecoördineerd beleid dat over de nodige middelen beschikt.
2. Expliciete voorbeeldfunctie van de Vlaamse, de provinciale en de lokale overheden.
3. Structurele betrokkenheid van de etnisch-culturele minderheden bij het Vlaamse minderhedenbeleid.

9. BELEIDSNOTA INBURGERING

Op 22 oktober 2004 stelde de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, Marino Keulen, zijn beleidsnota Inburgering 2004-2009 voor aan het Vlaams Parlement. Onder de titel "INBURGERING. Samenleven in diversiteit: een verantwoordelijkheid van éénieder" worden de grote lijnen uitgetekend voor een gecoördineerd beleid, dat zowel het inburgeringsbeleid *sensu stricto* als het etnisch-culturele minderhedenbeleid samenbrengt onder de functionele bevoegdheid van één minister. Daarmee wordt beklemtoond dat het samenleven in diversiteit maar van waargemaakt worden door het gezamenlijk engagement van alle Vlaamse ministers voor hun respectievelijke beleidsdomeinen.

Tegelijk wordt benadrukt dat het inburgeringsbeleid niet vrijblijvend is: noch voor de etnisch-culturele minderheden, noch voor de maatschappij en haar instellingen. De minister schuift daarbij uitdrukkelijk naar voren dat "de steden en de gemeenten een hoofdrol spelen en blijven spelen in het inburgerings- en diversiteitsbeleid, met voldoende ruimte voor autonomie en het leggen van eigen lokale accenten, die inspelen op lokale pijnpunten".

Inhoudelijk stelt deze nota het "actief en gedeeld burgerschap" als einddoel: "Gedeeld en actief burgerschap impliceert immers het opnemen van de individuele verantwoordelijkheid, het betonen van loyaliteit aan en solidariteit met de Vlaamse samenleving en impliceert zodoende een actieve betrokkenheid bij de ordening van de samenleving. Een actief "versterkt en gedeeld" burgerschap veronderstelt het met respect voor anderen participeren aan de samenleving, het bijdragen aan de welvaart door werk en eigen inspanning, het opbrengen van eerbied en respect voor fundamentele rechten en het niet uitsluiten of discrimineren van mensen, omwille van hun etnische, religieuze of culturele achtergrond.

Meer participatie is de hefboom tot emancipatie, enkel discriminatie bestrijden is niet voldoende." Daarom "gaat het nieuwe Inburgeringsbeleid voort uit van de doelstelling van één samenleving (de Vlaamse), waar individuen met diverse achtergronden "met elkaar" kunnen leven. We willen komen tot een sociale cohesie waarbij éénieders eigenheid en culturele identiteit blijft voortbestaan, maar

⁸ Dit zijn de overkoepelende factoren die betrekking hebben op de organisatorische voorwaarden tot het volbrengen van de voornoemde opdrachten.

waarbij de gangbare waarden, normen en regels van onze democratische rechtstaat, de hoeksteen van de Vlaamse samenleving blijven vormen. De Vlaamse Regering acht het dus van belang dat allochtone Vlamingen hun culturele en religieuze waarden niet opgeven, maar deze juist als een meerwaarde integreren in de Vlaamse samenleving. Het respecteren van diversiteit ligt besloten in de fundamentele waarden die aan de basis liggen van de Vlaamse samenleving: zoals de gelijkwaardigheid van alle mensen, de scheiding van kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting. Deze waarden vormen meteen ook de grenzen aan de diversiteit: het samenleven in diversiteit is enkel mogelijk indien elke burger deze waarden aanvaardt, in acht neemt en mee uitdraagt. Enkel dankomen we tot een open en verdraagzame samenleving waarin elk individu ruimte en (start)kansen krijgt om zijn eigen leven in te vullen." De visie van de VGC sluit perfect aan bij deze principes.

10. STEDENFONDS⁹

Het "decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds" regelt de manier om Vlaamse steden financieel te ondersteunen bij het voeren van een duurzaam stedenbeleid. Het Stedenfonds richt zich tot de grootsteden Antwerpen en Gent, de regionale steden Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die optreedt als bevoegde instelling voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Met het Stedenfonds wil de Vlaamse regering, samen met deze steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de volgende doelstellingen realiseren:

- 1° de leefbaarheid van de steden verhogen, zowel op stadsniveau als op wijkniveau;
- 2° de dualisering tegengaan;
- 3° de kwaliteit van het democratisch besturen verhogen.

In tegenstelling tot de regeling voor het Sociaal Impulsfonds, worden voor de besteding van de middelen geen specifieke vereisten meer gesteld over het aandeel dat aan een minderhedenbeleid moet/kan worden besteed. Wel wordt in het decreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten het belang beklemtoond van de betrokkenheid van de bevolking bij de lokale besluitvorming over de besteding van deze middelen.

Dit is het sluitstuk van de hervorming van het Sociaal Impulsfonds waarvan de middelen deels naar het Gemeentefonds en deels naar het Stedenfonds gegaan zijn. Met alle steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie is een beleidsovereenkomst afgesloten voor de periode 2003 – 2007. De evaluatie van de uitvoering en de effectiviteit van deze beleidsovereenkomsten is in handen gelegd van een visitatiecommissie, die per stad werd samengesteld. Deze visiteert in het derde en het laatste jaar van de beleidsovereenkomst.

11. DE RELATIE VLAAMS - FEDERAAL BELEID

De federalisatie van de Belgische staat en de daaraan verbonden bevoegdheidsverdeling heeft ervoor gezorgd dat de bevoegdheid over diverse aspecten van het beleid inzake etnisch culturele minderheden verdeeld werd tussen de federale overheid enerzijds en de gemeenschappen en gewesten anderzijds. Om belangenconflicten te voorkomen, voorziet de Grondwet het beginsel van de federale loyaliteit. Dit houdt in dat de onderscheiden overheden de plicht hebben de belangen van de andere overheid indachtig te zijn, in die zin dat de onderscheiden overheden elkaars belangen niet mogen schaden.

⁹ Goedgekeurd 13 december 2002, gepubliceerd 29 januari 2003

12. HET FEDERALE MIGRATIEBELEID

Onder het asielbeleid wordt begrepen het beleid dat gevoerd wordt inzake de opvang van en de behandeling van aanvragen door vreemdelingen die ten aanzien van de Belgische overheid bescherming als vluchteling inroepen.

Onder het migratiebeleid -in casu beter: immigratiebeleid- wordt begrepen het beleid dat inzake de toegang tot, het verblijf en de vestiging in en de verwijdering uit België van vreemdelingen die niet de bescherming als vluchteling inroepen, gevoerd wordt in functie van het beheersen en kanaliseren van migratiefenomenen.

De uitgangspunten en een stand van zaken van het federale asiel- en migratiebeleid van de huidige regering werden achtereenvolgens uiteengezet in het federale regeerakkoord van juli 1999, de federale regeringsverklaring van juli 1999 en de federale beleidsverklaringen van 1999 en 2000.

13. HET FEDERAAL IMPULSFONDS VOOR MIGRANTEN

Het Federaal Impulsfonds voor het Migrantbeleid is op initiatief van de federale regering in 1991 opgericht met als doel de financiering van projecten in het kader van het integratiebeleid voor jongeren van vreemde afkomst of nationaliteit.

Sinds 2002 is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor de selectie van de projecten in Vlaanderen en de Nederlandstalige projecten in Brussel. Bij deze selectieprocedure werd rekening gehouden met de adviezen van de stedelijke integratiediensten, de bevoegde Vlaamse administraties, het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding en de VGC. In 2005 kreeg de VGC een grotere bevoegdheid door de mogelijkheid om eigen prioriteiten vast te leggen en een bindend advies te formuleren naar de Vlaamse Gemeenschap. Deze ontwikkelingen stellen de VGC in staat het beleid omtrent het Federaal Impulsfonds meer af te stemmen op het reguliere beleid.

14. HET EUROPESE VREEMDELINGEN- EN MIGRATIEBELEID

De Europese Unie is op tal van terreinen van het vreemdelingen- en migratiebeleid actief. Een eerste concreet gevolg van hiervan is dat die beleidsterreinen steeds nadrukkelijker uitgestippeld worden door Europese Verordeningen en Richtlijnen. Er is het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie dat recent goedgekeurd werd en in de toekomst invloed kan hebben op het vreemdelingen- en migratiebeleid. Ook het Europees Hof van Justitie neemt een essentiële plaats in. Dat rechtscollege waakt onder meer over het evenwicht tussen de bevoegdheden die zijn overgedragen aan de Europese Unie en die welke de lidstaten hebben behouden. Daarnaast moet worden gewezen op de belangrijke plaats die de fundamentele beginselen van de bescherming van het individu in de rechtspraak van het Hof innemen. Ook de Raad van Europa zorgt al decennia voor een eigen stempel op het Belgische vreemdelingen- en migratiebeleid.

15. HET EUROPESE TEWERKSTELLINGSBELEID

De Raad van Europa hanteert een niveau-indeling voor taalopleidingen, waarop de VLOR kan steunen om gemeenschappelijke niveaubepalingen uit te werken voor de aanbodverstrekkers Nederlands voor anderstaligen.

Met EQUAL wil de Europese Unie bijdragen tot gelijke kansen voor zowel werkzoekenden als werknemers op de arbeidsmarkt. EQUAL wil de voornaamste actoren in een regio of sector bij elkaar brengen in een ontwikkelingspartnerschap.

16. GRONDRECHTEN

Een wezenlijk facet van de rechtstaat zijn de zogenaamde rechten en vrijheden of anders gezegd de grondrechten van de burger¹⁰. De formulering van deze rechten gebeurde in drie fases of 'generaties':

1. politieke en burgerlijke rechten (bvb. stemrecht, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging,...)
2. sociale, economische en culturele rechten (bvb. stakingsrecht, recht op onderwijs,...)
3. collectieve rechten (bvb. recht op vrede, op duurzame ontwikkeling, gezond leefmilieu,...)⁴

Grondrechten ontstaan in principe doordat ze opgenomen worden in de Belgische grondwet, in gewone Belgische wetten of in internationale verdragen door België goedgekeurd. In de Belgische grondwet staan de grondrechten opgesomd in titel II: "De Belgen en hun rechten":

Artikel 23.

Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Die rechten omvatten inzonderheid:

1. het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;
2. het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;
3. het recht op een behoorlijke huisvesting;
4. het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;
5. het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing.

Artikel 24.

§ 3. Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht.

Alle leerlingen die leerplichtig zijn, hebben ten laste van de gemeenschap recht op een morele of religieuze opvoeding

Verder zijn er onder meer volgende internationale verdragen:

- Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) somt veel verregaande grondrechten op, maar is niet juridisch afdwingbaar (louter programmatorische verklaring)
- Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (BUPO)
- Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (ECOSOC).
- Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) is minder verregaand dan de UVRM, maar is anderzijds wel juridisch afdwingbaar
- Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie
- Europees Sociaal Handvest (ESH)
- Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)
- Conventie inzake de Status van Vluchtelingen
- Conventie inzake de Status van Apatriden
- Anti-folterverdrag
- Internationale Conventie voor de bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten en hun gezinsleden.

¹⁰ De rechtsfilosofie kent twee visies over de oorsprong van basisrechten: die van de 'mensenrechten' en die van de 'grondrechten'. De keuze tussen de twee houdt verband met de filosofische grondslag van de basisrechten:

- o De term 'mensenrechten' impliceert dat rechten intrinsiek verbonden zijn aan de menselijke persoon en dus in principe absoluut onvervreemdbaar zijn (= natuurrecht).
- o De term 'grondrechten' veronderstelt eerder dat de staat schepper is van rechten die ze aan burgers toekent (= rechtspositivisme).

De term 'grondrechten' omvat een ruimer spectrum aan rechten dan de term 'mensenrechten': hij omvat - naast de eerste twee generaties - ook de derde generatie rechten waarvan betwist wordt of ze onder de noemer 'mensenrechten' vallen.

Grondrechten beperken de macht van de soevereine staat en de rechten en vrijheden van burgers ten voordele van andere burgers. Toch moet er op gewezen worden dat grondrechten meestal een relatief karakter hebben. Dit betekent ten eerste dat de overheid (of een andere burger) op tot een bepaalde hoogte de grondrechten van burgers mag beperken (bvb. het recht om te huwen kan beperkt worden door de overheid in het belang van de openbare orde). Ten tweede impliceert het dat het kunnen inroepen van grondrechten afhankelijk kan zijn van voorwaarden (bvb. het recht op gezinshereniging kan gebonden worden aan een leeftijdsvoorwaarde).

Er moet ook een belangrijke, actieve bijdrage worden geleverd aan het effectief maken van grondrechten. In het grondrechtendiscours nemen vreemdelingen een specifieke positie in. De specificiteit van de rechtspositie van vreemdelingen vloeit voort uit het feit dat vreemdelingen ten aanzien van Belgen een juridisch statuut sui generis bezitten dat zelfs grondwettelijk verankerd is. De Belgische Grondwet zegt namelijk in artikel 191: "Iedere vreemdeling die zich op het grondgebied van België bevindt, geniet de bescherming van personen en goederen, behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen".

Hieruit volgt dat alle vreemdelingen die zich in België bevinden, in principe dezelfde rechten hebben als de Belgen tenzij de wet zelf daarop een uitzondering voorziet. Dat grondwettelijk statuut kent een doorwerking in de diverse domeinen van de Belgische publiek- en privaatrechtelijke orde (verblijfsreglementering, nationaliteitswetgeving, arbeidsrecht, burgerlijk recht, sociale zekerheidsrecht, enzovoort).

17. NON-DISCRIMINATIEBEGINSEL

Een ander uitgangspunt van de rechtstaat is dat rechtsregels onpersoonlijk, algemeen en zonder onderscheid toepasselijk zijn op alle burgers. De algemene juridische vertaling daarvan is te vinden in het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel dat poneert dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet en dat alle Belgen zonder discriminatie moeten kunnen genieten van rechten en vrijheden. De interpretatie van dat beginsel door de opperste rechtscolleges houdt echter geen recht in op een gelijke behandeling, maar verbiedt wel een onrechtmatige ongelijke behandeling (discriminatie). Een rechtmatige ongelijke behandeling kan dus wel.

Specifiek naar vreemdelingen wordt het juridische uitgangspunt terzake verwoord door het reeds aangehaalde artikel 191 Grondwet. Dit impliceert dat een onderscheid in rechtsbescherming op grond van nationaliteit alleen mogelijk is op voorwaarde dat er geen sprake is van discriminatie. Daarnaast heeft het Arbitragehof dit discriminatieverbod niet beperkt tot de relatie tussen Belgen en vreemdelingen. Ook tussen vreemdelingen onderling is elke onrechtmatige ongelijke behandeling in strijd met de grondwet. Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel wordt verwoord in verschillende internationale en nationale (regelgevende) teksten. Zonder exhaustief te kunnen zijn, halen we hier enkele aan:

- De antiracismewet van 30 juli 1981 en de algemene antidiscriminatiewet van 25 februari 2003. De antiracismewet is een strafwet. Strafbaar zijn discriminaties gebaseerd op ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming. De antidiscriminatiewet bevat een burgerrechtelijk én een strafrechtelijk luik. De basisfilosofie achter de antidiscriminatiewet is dat het slachtoffer meer heeft aan het stopzetten van de discriminatie of aan een schadevergoeding dan aan een strafrechtelijke veroordeling van de dader. Daarom worden de discriminaties bij voorkeur aangepakt via het burgerlijk recht.
- Het Federaal Regeerakkoord van juli 2003 heeft het uitgebreid over de strijd tegen racisme en discriminatie: een versterking van de werking van Justitie in het kader van de strijd tegen racisme en etnische discriminaties (effectief maken van bestaande wetgeving, wijziging van artikel 150 van de Grondwet, verlies van burgerlijke en politieke rechten bij een veroordeling, ...); het opvoeren van de strijd tegen discriminaties inzake werk (opmaak van meerjarenplan door de gewesten en de gemeenschappen in samenwerking met de sociale partners, het aanmoedigen van ondernemingen bij het opstellen van diversiteitsplannen,...); maatregelen ter bestrijding van sociale discriminatie; enz.

- In juli 2004 werd door de toenmalige Minister van Maatschappelijke Integratie en Gelijke Kansen (Arena), de Minister van Justitie (Onkelinx) en van Binnenlandse Zaken (Dewael) het federaal actieplan inzake racisme, antisemitisme en xenofobie afgekondigd. Er worden enkele structurele ingrepen voorgesteld. Het plan is gericht op verschillende domeinen: internet, media, politiediensten, enz.
- Tot slot, het Vlaams regeerakkoord heeft het duidelijk over de strijd tegen discriminatie op de arbeidsmarkt ("actiever gebruik maken van de instrumenten voorzien in de antidiscriminatiewet om racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt te detecteren en aan te pakken").
- De tekst "Samenleven in diversiteit. Gedeeld burgerschap en gelijke kansen in een kleurrijk Vlaanderen. Actualisering beleid t.a.v. ECM: strategisch plan minderhedenbeleid 2004-2010" schuift eveneens de bestrijding van achterstelling naar voor als een belangrijk actiepoint: "De Vlaamse regering is er zich van bewust dat een inhaaloperatie, om de bestaande achterstand en de achterstelling aan te pakken (en te voorkomen), noodzakelijk is. Deze inhaaloperatie is prioritair aan de orde op de domeinen tewerkstelling en onderwijs.

PARTNERS IN HET BELEID

In het decreet inzake het Vlaams beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden van 28 april 1998, kortweg het Minderhedendecreet genoemd, worden zowel de structurele ondersteuning van het minderhedenbeleid, de organisatie en opdrachten van de categoriale sector (de integratiecentra) en de betrokkenheid van de doelgroepen via het Forum van organisaties van etnische minderheden, vervat. Zoals reeds vermeld situeert het diversiteitsbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) inzake etnisch-culturele minderheden zich binnen dit decreet, maar er wordt ook aanvullend gewerkt.

De hierna vermelde partners situeren zich uitdrukkelijk binnen het Minderhedenbeleid en het Inburgeringsbeleid.

1. REGIONAAL INTEGRATIECENTRUM FOYER BRUSSEL

Sinds 1 januari 2000 ondersteunt en coördineert het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel (R.I.C.F.B.) en haar lokale steunpunten in uitvoering van het decreet het minderhedenbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dit in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). In het kader van dit decreet sloot de VGC een overeenkomst¹¹ af met RIC Foyer Brussel. In deze samenwerkingsovereenkomst wordt het meerjarenplan enerzijds en de acties van de VGC met betrekking tot het minderhedenbeleid verder op elkaar afgestemd.

In het meerjarenplan 2003-2008 van het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel (R.I.C.F.B) worden vijf strategische doelstellingen omschreven:

1. Er wordt door de bevoegde overheden in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest werk gemaakt van een intercultureel en gelijke kansenbeleid, een onthaalbeleid ten aanzien van nieuwe doelgroepen, een inburgeringsbeleid ten aanzien van nieuwkomers en een kwaliteitsvol opvangbeleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden met een precair statuut of zonder verblijfsstatuut.
2. De reguliere diensten, maatschappelijke instellingen en voorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest streven naar een aanvaardbare toegankelijke, kwaliteitsvolle en deskundige dienstverlening.
3. Het bevorderen van de emancipatie, participatie, inspraak en zelfredzaamheid van etnisch-culturele minderheden met het oog op een verhoogde individuele en gemeenschapsvormende kracht, waardoor zij tijdens elke levensfase voldoende ontwikkelingskansen en keuzemogelijkheden hebben om op elk domein deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

¹¹ Collegebesluit 02/272 van 18 juli 2002

4. Autochtone en allochtone Brusselaars gaan gezamenlijk vanuit een zelfde gelijkberechtiging in open dialoog werken aan een duurzaam beleid van interculturele diversiteit en een meertaligheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
5. Het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel (RICFB) vervult een draaischijffunctie ten aanzien van etnisch-culturele minderheden en ten aanzien van het beleid en speelt een belangrijke rol in het implementatie van het minderhedenbeleid in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

In het voorjaar 2006 werd er onderhandeld over een nieuwe convenant met de Vlaamse Gemeenschap.

2. FORUM VAN ETNISCH-CULTURELE MINDERHEDEN – BRUSSELS PLATFORM

Het Forum van Etnisch-culturele Minderheden is een koepel van verenigingen van etnisch-culturele minderheden, dit zijn allochtonen, vluchtelingen en woonwagenbewoners. Gedragen door de basis van het verenigingsleven, vervult het Forum het woordvoerderschap van deze groepen. Het Forum ontwikkelt gezamenlijke visies en standpunten en is de gesprekspartner voor de overheid voor alle materies die de etnisch-culturele minderheden aanbelangen in Vlaanderen en Brussel.

Er wordt gewerkt via thematische werkgroepen waarin de visie, de standpunten en de (beleids)voorstellen van het Forum ontwikkeld worden. Deze standpunten worden via overlegmomenten bij het beleid (vertegenwoordiging in inspraakorganen, overleg met ministers of hun medewerkers,...) en via de media bekendgemaakt en verdedigd.

Om de maximale inbreng vanuit de basis te verzekeren organiseert het Forum om de twee jaar een 'Open Forum Dag', waarop de ontwikkelde visie en de standpunten worden voorgelegd en naar nieuwe suggesties en ideeën wordt gepeild. Rond sommige thema's wordt projectmatig gewerkt.

Sinds juni 2003 bestaat het Brussels Platform van allochtone verenigingen. Dit wil eigenlijk een soort van "mini-Forum" voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn, vanuit de vaststelling dat de specifieke situatie in deze regio een aparte benadering verdient. Het Platform wil een overlegorgaan zijn van de verenigingen van etnisch-culturele minderheden in Brussel, waar visies en standpunten worden ontwikkeld over thema's die voor de minderheden relevant zijn.

Van hieruit is het de bedoeling om aan beleidsbeïnvloeding te doen en via het Forum adviezen en voorstellen te formuleren, in de eerste plaats voor wat betreft het beleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (en meer bepaald het College), maar ook wat betreft het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Het Forum kan met deze adviezen en voorstellen rechtstreeks beleidsverantwoordelijken aanspreken, alsook de brede samenleving.

De doelstellingen zijn hetzelfde als het Forum, maar vertaald naar de Brusselse situatie:

- Overleg en communicatie op gang brengen tussen verenigingen van etnisch-culturele minderheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Visies en standpunten ontwikkelen m.b.t. aangelegenheden die de etnisch-culturele minderheden aanbelangen op alle maatschappelijke terreinen
- Uitdragen en verdedigen van de ontwikkelde visies en standpunten t.a.v. de overheid en de brede samenleving

3. BRUSSELS ONTHAALBUREAU NIEUWKOMERS

De praktische uitvoering van het inburgeringsbeleid (zie hoger) werd door de VGC toevertrouwd aan de vzw BON, het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers. Deze vereniging realiseert haar doel via een vierdelige missie:

1. de vereniging functioneert als onthaalbureau voor het werkgebied Brussel-hoofdstad en is als dusdanig verantwoordelijk voor de organisatie van inburgeringstrajecten voor nieuwkomers zoals bepaald in het inburgeringsdecreet van de Vlaamse Gemeenschap;
2. de vereniging coördineert, stuurt, faciliteert en ondersteunt de uitvoering van het inburgeringsprogramma;
3. de vereniging heeft een adviserende rol ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake inburgering en onthaal van nieuwkomers;
4. de vereniging vormt het discussieplatform inzake het onthaal van nieuwkomers in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad en gaat hiervoor in overleg met andere overheden.

Guy VANHENGEL

Collegevoorzitter bevoegd voor Onderwijs, Beroepsopleiding en Begroting

Pascal SMET

Collegelid bevoegd voor Cultuur en Patrimonium

Brigitte GROUWELS

Collegelid bevoegd voor Welzijn, Gezondheid en Ambtenarenzaken
